

120.000 til Afghanistan

Våpen for fred

Rute 80

RØD UNGDOMS MAGASIN

NR. 1 1985 19. ÅRGANG

PRIS: ÅTTE KRONER

ARBEIDSLØS?

ORGANISER DEG!

4 sider om arbeidsløshet

Portrett: Karin Westerheim

Novelle m.m.

001090
ARBEIDERBEVEGELSENS ARKIV
YOUNGST 11 C
0181 OSLO 1

f389(0513) R9

Rute 80

RØD UNGDOMS MAGASIN

ENGLAND I KRISE

2

Skolepolitikk

6

NOVELLE FRA SØR-AFRIKA

9

Sjølforsvar

11

ARBEIDSLØSHET

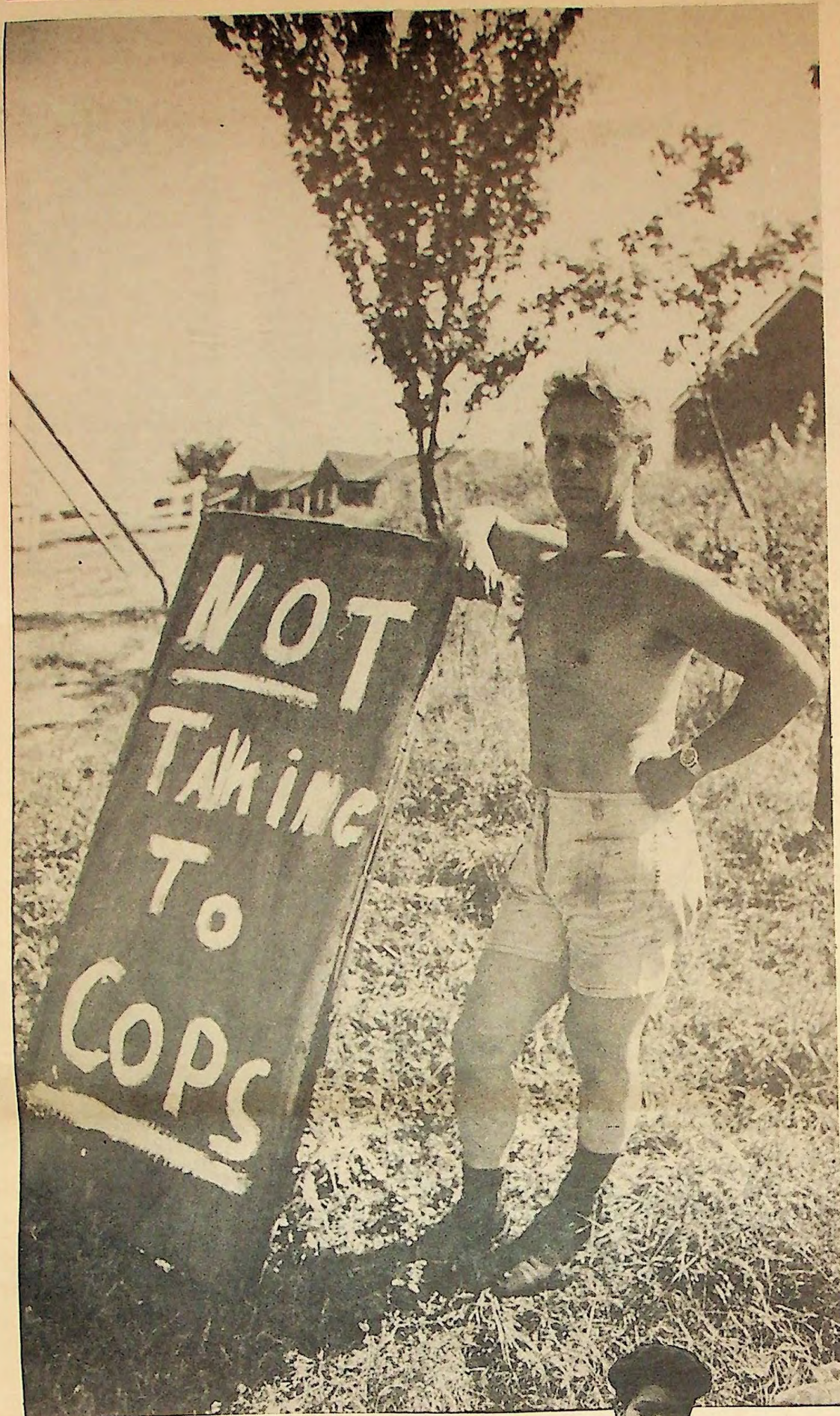
14

Palestina

18

PORTRETT

22

«— Snakker ikke til purk». Står det på denne plakaten som holdes av en streikende arbeider i utkanten av et gruvedistrikt. Foto: Arne Joramo.

I London har også krisa satt sitt preg på folks hverdag. Antallet uteliggere er fordobla på de siste åra, ble Rute 80 fortalt da vi var der. Denne jenta er en av de mange som lever på gata. Hvert år kommer det mange ungdommer til London for å få jobb. Arbeidsløsheten tvinger mange ut i prostitusjon og et liv på gata.

Foto: Therese Bjørneboe

Klassekamp i Magg

Barnsley, England i januar (Rute 80):— Jeg har sett opprør bli slått ned i Sør-Afrika og Chile på TV. Plutselig står jeg sjøl på streikevakt og hører en politioffiser rope i megafonen: — Dere er opprørere og vi vil bruke «The Riot Act», opprørsloven, mot dere!

Det var Chris Skidmore, 26-årig gruvearbeider som sa dette til Rute 80 da vi møtte han på en av Barnsleys utallige pub'er. Liknende skildringer får en hvor som helst der gruvearbeidere møtes over hele Yorkshire, Englands største kulldistrikt med mer enn 50.000 gruvearbeidere.

— Jeg trodde verden gikk framover og at vi levde i et sivilisert land. Men her blei vi møtt av politi, opprørskjold, mer enn hundre bikkjer og 150 ridende politi.

Husk Orgreave!

Det Chris Skidmore forteller om er «slaget ved Orgreave». Det toppa seg i juni i fjor etter at streikende gruvearbeidere i lengre tid hadde forsøkt å stoppe transporten av brensel fra koksverket på stedet, over til et stort stålverk i Orgreave. Mot slutten av kampen kom det folk fra hele landet, fra Wales og Skotland, og på det meste var det 7.000 streikevakter, med gruveforbundets formann Arthur Scargill i spissen.

Polititerror

— Det var kanskje 8.000 politifolk de siste tre dagene, sier Chris. De borgerlige avisene sa 4-5.000. De slapp bikkjene løs mot oss og jagde oss med hestene gjennom gatene mens de slo vilt om seg med batonger. Vi løp som gale. Noen redda seg over hagegjerdet, mens en stor flokk måtte søke tilflukt i et supermarked. Purken gikk helt berserk og knuste dører og vinduer, forteller Chris. Han blir tydelig opprørt når han snakker om dette, sjøl om det altså skjedde for et halvt år siden. Avisene meldte om 35 sårede og 400 arresterte etter slaget, sansynligvis det hardeste i den britiske arbeiderbevegelsens etterkrigshistorie.

9.000 arrestert

Rute 80 besøkte også gruvearbeiderforbundets (NUM's) kontorer i Barnsley, hvor ledelsen for hele Yorkshire-distriktet holder hus. Her traff vi James McBride, NUM's juridiske rådgiver som var fullt opptatt med alle rettsakene streikende arbeidere var involvert i.

— 9.000 streikende er blitt arrestert i løpet av streiken,

og de fleste av disse vil bli tiltalt for «vold mot offentlig tjenestemann», «hindring av politiets arbeid» og liknende. Vi har kanskje vunnet 30 prosent av sakene, men det er et møysommelig

Portforbud og forflytning

En ikke uvanlig metode fra politiet er å illegge streikende husarrest, eller portforbud, inntil saken deres

— Jeg trodde verden gikk framover og at vi levde i et sivilisert land. Men her blei vi mødt av politi, opprørskjold og køller, sier den streikende Chris Skidmore (26), fra Barnsley til Rute 80. Foto: Halvor Fjermeros

arbeid som tar massevis av tid. Blant annet har domsmenn blitt skifta ut fordi det påstås at de har «fagforeningssympatier», og dermed erklæres inhabile. I stedet settes det inn konservative Tory-dommere, sier McBride.

kommer opp i retten. Billy Getty, en Barnsley-arbeider hadde portforbud fra 11 om kvelden til 9 om morran flere måneder. En morra klokka 6 blei han stoppa av politiet, på vei ut for å hente noe kull til brensel hjemme. Han blei arrestert på flekken

gies England

og må sitte i fengsel til saken hans skal opp i februar. En annen metode McBride, NUM-rådgiveren, fortalte om var noe som mest av alt likna på midlertidig deportasjon, forflytning. To som var blitt anklaget for å ha «trua en streikebryter på livet» (de hadde slengt noen ukvemsord gjennom bilvinduet), blei satt i fengsel i London. De slapp midlertidig ut etter noen uker, men fikk beskjed om å ikke reise

dette, politibrutalitet og klassejuss, er det nesten utrolig at gruvearbeiderne har holdt ut streiken i 11 måneder. Daglig har de blitt bombardert av propaganda og bakvasking fra engelsk presse og TV. Det eneste som kan forklare streikens styrke er at arbeidere fra både nedleggingstrua og lønnsomme gruver har stått sammen i kampen for retten til arbeid, mot trusselen om å miste 70.000 arbeids-

hjem til Yorkshire før 7 uker seinere da saken skulle opp i retten. De blei også fratatt retten til å ha tillitsverv eller drive annen streikevirksomhet i perioden.

Ufattelig streik

På bakgrunn av sånt som

plasser.

Kvinnene avgjørende

- Uten kvinnes innsats i denne streiken ville vi aldri klart å holde ut så lenge, sa Arthur Scargill til Rute 80 da vi traff han ved Kellingley, Englands største gruve. Denne streiken har virkelig snudd opp ned på kjønnsrollene. Kvinner har vært i første linje på streikevakter, i kamp med politiet. De har demonstrert og har organisert seg i sin egen «Women against pit-closures» (Kvinner mot gruestenging). Også den internasjonale støttebevegelsen har vært større enn i noen annen streik i vår tid, ikke minst takket være innsatsen til arbeidsløshetsforeningene i Norge.

Halvor Fjermeros

Rute 80 møtte Arthur Scargill, gruvearbeidernes uomstridte og hetsete leder. — Uten kvinnes innsats ville aldri denne streiken holdt ut så lenge, sa han til Rute 80. Foto: Halvor Fjermeros.

Fortsatt er 2/3 av Englands gruvearbeidere i streik. Her Streikende gruvearbeidere fra Nottinghamshire. Foto: Arild Rønsen.

Leder:

«Spion for fred»

Den 23. januar i fjor sto Arne Treholt på forsida av alle landets aviser. «Spionen gikk rett i fella» skrev Dagbladet, «En perfekt agent» skrev Klassekampen. Mens Arbeiderbladet hadde funnet sin egen vri etter helgas rystende begivenhet: «Hemmelig barn bak jernteppet». Siden den gang er det helt kaldt vann i årene på «riksviterne».

Den første bomba som sprang i debatten, etter at detektiv-journalistene hadde forsøkt de fleste spor og blindspor, var Johan Galtungs legendariske hypotese: «Spion for fred».

På mange måter har Galtung siden vært toneangivende i debatten, på hvorvidt Treholt var forhåndsdomt og i analysen av Treholts motiver. Johan Galtung har i den-

ne sammenhengen uttalt: «Hva om han tenkte seg at han kunne spille samme rollen på et høyere plan, som en slags overutenriksminister, en halvgud, i den tro at det var bra for systemet. — Men skal det frikjenne ham hvis han brøt lovene? — Nei, men det er formildende».

Galtung lanserer altså debatten hvorvidt det var formildende hvis Treholt spionerte for fred. Det er sansynlig at Treholt vil hevde nettopp det. At han i egne øyne var spion for fred. Men er det formildende? Hadde Treholt spionert utifra økonomiske motiv var han en politiker som var forfalt til en «alminnelig kjeltring». Men spionerte Treholt utifra ideologiske motiv er det — etter vårt syn — et symptom på noe langt

alvorligere. Hvis vi skal kunne lære noe av Treholt-saka dreier det seg om dette. Hvis Treholt spionerte for fred ofret han nasjonale bånd og hensyn for å delta i det intrikate stormaktsspillet. Han så «overnasjonale hensyn overordnet nasjonale». Hva er overnasjonale hensyn? Hvilke overnasjonale interesser har vi felles med Sovjet?

Johan Galtung ser sjølsagt også at Treholts metoder ikke kan forsvares, uansett hvordan man definerer spionasje. Men han ser motivet som formildende. Men fred er politikk, ikke et begrep man kan bruke løserevet og apolitisert. Da ville sjølsagt motivet høres riktig flott ut. Vi må spørre fred under hvilke omstendigheter?

For Treholt er fred en ideologisk pakkelse. Når en mann i hans stilling lar ideologiske kjøppest bli «realpolitikk», søker løsninger gjennom «uortodokse» kanaler osv. har han gitt seg stormannsgalskapen i vold.

Hvis Arne Treholt overleverte sovjet graderte opplysninger av ideologiske grunner, og så bort i fra at han ikke kunne kjenne konsekvensene, ble ideologien fanatisme.

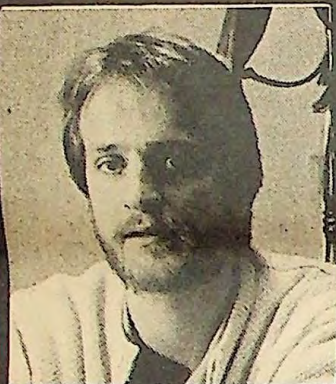
I dagens spendte situasjon er en slik fanatisme livsfarlig maktmisbruk, ens egen ideologiske overbevisning er blitt viktigere enn hva som tjener folket. Man kan spørre seg om hva som får en ung karrierist i det norske sosialdemokratiet til å ofre slike hensyn.

Ville Galtung også sett det som formildende hvis en fyr spionerte for fred på oppdrag fra Nazi-Tyskland? Sjølsagt ikke. Galtung ser det som formildende fordi han sjøl fester lit til fredsdeologien i dag. Han aksepterer at man må velge mellom A og B, USA og Sovjet. Ny Tid har gått i bresjen for å gjøre Treholt-saka til et spørsmål om hvor-

vidt han var forhåndsdomt eller ikke. Denne spørsmålsstillinga gir sjølsagt rom for mange vettuge argument og tankekors. Likedan er kravet om at rettssaken bør gå for åpne dører riktig. Men det gjenstår et viktig aspekt som Ny Tid ser bort i fra, det er den ideologien Treholts dobbeltspill og overdiplomati uttrykker. **Therese Bjørneboe**

Kommentarer & Klipp

I et åpenhjertig intervju med Klassekampen, sa NIKU's formann Åsmund Birkeland bl.a. følgende: «... Helt siden SV-tid har vi vært inne i en periode med sammenhengende tilbakegang. Vi må gå grundig tilverks. En del sier det er nødvendig å skape ny entusiasme og «gå på humør» som om det i seg selv skulle være nok men problemene er langt mer grunnleggende...». En foreløpig rose til Åsmund. Hvor grunnleggende problemene er får tida vise. Litt lengre ned legger han til: «I land som f.eks. Nicaragua kan en jo ha forståelse for at landet i en presset situasjon kan begrense ytringsfriheten, men at det i utviklede land i Øst-Europa er restriksjoner på rettigheter som vi oppfatter som selvsagte kan ikke jeg akseptere. I et sosialistisk samfunn blir det som hos oss er borgerlige demokratiske rettigheter viktige bestanddeler i utviklingen av det politiske demokratiet».

Dette brevet dumpa ned i vår postkasse her om dagen: «Før jul innleda jeg på et dårlig besøk Unge Høyre-møte på Nøtterøy (25-30 stk.). Jeg påsto at UH ikke bare var for USA-imperialismen, men heller ikke brøy seg om de folkene som er undertrykt av Sovjet - bortsett da fra som argument mot «kommunismen». Jeg oppfordra dem til å vise at jeg tok feil ved å gi dugelig til «Våpen til Afghanistan». Møteledelsen oppfordra til å la være å gi - og organiserte motinnsamling til «Afghanistanhjelpa». Jeg fikk i kr. 55,10 - sender disse pluss en hundrelapp. Det kom in litt over 80 kr. til Afghanistanhjelpa. De er fattige i de kreiser...»

Kameratslig hilser, Jørn Magdahl.

OSLO Rød Ungdom har avholdt årsmøte og valgt Karen Schytte til ny leder. Oslo Rød Ungdom vil i året som kommer rette kampen inn på skolen, ungdomsarbeids-

løsheten og nedskjæringene på fritidsklubbene.

— Sosialisme vil stå på dagsorden som den viktigste interne diskusjonen, sier Karen Schytte til Rute 80.

— Før å sette dagens krise i kapitalismen i perspektiv, må vi skissere opp det alternative sosialisme betyr. Og klargjøre hva planøkonomien er. Jeg tenker da særlig på å slå fast at planøkonomi ikke betyr å trekke en plan ned over huene på folk, men at folks egne behov styrer planen. Sosialisme diskusjon vil pågå inntil landsmøtet i sommer, der organisasjonen vil vedta et program til bruk i valgkampen.

Oslo Rød Ungdom avholder sin entekonferanse helga 23 og 24 mars. Tema for konferansen er: - Kvinnekampens betydning for sosialismen og kommunismen. - Po.no. Steder ennå uklart, men påmelding kan skje til Rød Ungdoms kontor tlf. 11 45 73 fra kl. 8-16 hver dag.

Kjersti Ericsson (midten) er ny leder i AKP(m-l). På bildet sammen med nestlederne Arne Lauritzen og Jorunn Gulbrandsen.

Samarbeid er et sentralt element i LNU. Å få etablert barne- og ungdomsråd i fylkene ut i fra de samme prinsipper som LNU er tuffet på er ikke alltid enkelt. På Sundvollen i mai forklarte Fylkeskulturredaksjonen i Troms - i fullt alvor - sin skepsis til en slik struktur, ved følgende framlegg: «Tenke seg bare dersom en fra en avholdsorganisasjon og en fra Unge Høyre kom sammen. Han fra Unge Høyre MÅTTE jo ha seg en drink, og hvordan ville det da gått med samarbeidet?». Inkompetansen er som en selje om høsten, den blomstrer når du minst ventet det.

Lilla samarbeid At samarbeidet allikevel virker, uansett alkoholsyn og inkompetanse, viser det daglige arbeidet i LNU. På et av fjorårets siste styremøter utbrøt Rød Ungdoms representant med fynd og klem: «Dette har jeg lært av Unge Høyre!»

«Rød Ungdoms historie 1963-83» er til salgs for kr. 20,-. Heftet inneholder historikk med rikelige illustrasjoner samt kommentarer av Lars Simonsen, Bo Brekke, Grethe Knutsen, Gunnar Jørgen Furehaug, Leif Steinholt og Rød Ungdoms nåværende leder Per Overrein. Kan bestilles fra Rød Ungdom, postboks 610, sentrum, 0106 OSLO 1. postgiro 2 00 61 53

★ RUNE Moen, tidligere Rute 80 redaktør, har hatt vikariat som Lay-Out tegner i Dagbladet og er avsatt som redaktør av Banzai. Som Ann-Kristin Fiske er blitt ny redaktør.

★ Knut Ivar Skeid jobber stadig i det amerikanske eide Computer World. I følge en RU'er i Skeid's hjemstavns-kommune, har dette bladet lite eller intet med Maos tese om 3. verdener å gjøre. I følge informerte kilder arbeider en avtroppet partiformann med tesen i framtidig perspektiv.

★ KNUT Houge går av som redaktør av Sosialistisk Ungdoms avis PRESS, den eneste jenta i redaksjonen. Unn Irene Aasdalen tar over f.o.m. neste nummer.

★ STURLE Scholtz-Nærø, tidligere redaktør av Elev 70, den såkalte NGS-avisa, i to perioder, er nå karakteristisk nok medarbeider i Sten-Ture Jensens Wek-End.

★ KNUT Boge, tidligere medarbeider i Røde Garde, under Arild Rønsen, er nå blitt redaktør av Aktuell rapport, skriver... Arild Rønsen i Klassekampen.

Redaksjon: Therese Bjørneboe (redaktør og ansvarlig utgiver), Kari Jørgensen, Jørgen Ferkingstad og Camilla Gudde. I Bergen: Dag Bjørndal. I Tromsø: Leif Steinholt. Adresse: Postboks 4702, 0506 Sofienberg, Oslo 5 Telefon (02) 11 45 73 Abonnement kr. 35 helår (6 numre hvorav ett dobbeltnummer)

Signerte artikler står for forfatterens egen regning og behøver ikke være sammenfallende med Rød Ungdoms syn. Sats og trykk: A.S Duplotrykk 1985 Ettertrykk tillatt hvis kilde oppgis RØD UNGDOM: Adresse Postboks 610, Sentrum, 0106 OSLO 1 Telefon: 11 45 73 Postgiro 2 00 61 53

Foran skolelandsmøtene:

ENHETSSKOLEN & TILPASNINGS- IDEOLOGI

Engang var det sånn at ungdommen var den skapende krafta, den fremadstormende slekt. I dag er det en gjengs oppfatning blant ungdom at framtida ikke er noe å satse på. Mange «lever i nuet», «realiserer seg selv», og «fikser seg best mulig sjæl».

Hvorfor tenker folk sånn? Det er ikke meninga å moralisere ovenfor ungdommen. Tvert om prøver jeg å finne ut hva det er med verden som gjør at folk tenker sånn.

Klasseskille

Ungdomstida har vokst fram historisk. Før var man enten barn eller voksen. Flertallet av ungdommen deltar ikke lenger i produksjonslivet, de går heller 9-12 år på skole. Dette stiller derfor store krav til skolen som institusjon, ikke minst som «verdiforbidler» som det her så fint på sosialdemokratisk. Engang var det sånn at klasseskillene var oppe i dagen, man så klart forskjellen på arbeiderklassens barn og borgerskapets barn. Etter at Det Kongelige Norske Arbeiderparti kom til makta er dette forholdet tilsynelatende endra. Jeg sier tilsynelatende nettopp fordi det etter vårt syn ikke er endra. Klasseskillene blant ungdom er usynliggjort, og det gjennom skolen. Hvordan har dette foregått?

DNA

Arbeiderpartiet (Heretter DNA) endra karakter før krigen. Som et sosialistisk parti endra de strategi fra å gjennomføre sosialismen med revolusjon til å gradvis innføre sosialismen gjennom reformer. Denne politikken blei gjennomført på alle områder, og skolen var sjølsagt en viktig brikke. Man skulle gradvis viske ut skillene mellom klassene gjennom skoleverket. Dette var ledde i riktige krav som blei stilt av arbeiderklassen, alle skulle ha rett til utdanning. Innføringa av den 9-årige obligatoriske skole var et stort framskritt for å gi alle utdanning og kunnskap.

Enhetsskolen

Kunnskap er makt. Hvis arbeiderklassen skal bli virkelig fri og «herre i eget hus» krever dette kunnskap om den verden vi lever i. Men det var ikke målsettinga til DNA. Einar «landsfader» Gerhardsen utrykte målsettinga sånn: «Reformen betyr at det klasseskillet som vi hittill har hatt i vårt samfunn skal brytes ned». Altså: Bygge en skole som utviska klasseskillene. Ikke mot frigjøring, nei for all del. Tilpasning er nok en bedre betegnelse på reformen slik de utrykte det. Arbeiderklassens kamp for kunnskap

Ann Helen Skaug diskuterer idologien bak den såkalte enhetsskolen, som er blitt en av AUF's hjertesaker. Foto: Bernt Eide.

endra DNA til å bli et program for å få den oppvoksende slekt til å bli lydige arbeidere i et kapitalistisk samfunn. Svaret er og var enhetsskolen. En skole der «alle stiller likt» og kan velge og vrake i studietilbud ut i fra sine egne interesser.

Krisa

Denne politikken har lyktes langt på vei. Det er bare ett problem: Denne reformen fordrer en krisefri kapitalisme. Så lenge det fantes «arbeid til alle», trygge økonomiske kår og økende velstand for folk flest kunne systemet fungere sånn nogenlunde. Ja, folk fikk utdanning, til arbeid, for det trengtes det.

Men nå trenger man ikke den samme utdanninga, man får ikke så lett arbeid, og de utdanningsinstitusjonene som vi har idag tilfredstiller ikke kapitalismens krav til økt rasjonalisering og automatisering. Yrkesskolen har for gammalt utstyr, utdanner folk til yrker som er på vei ut, og gymnaset som det engang het tilfredstiller ikke lenger et

nivå som kreves for høyere utdanning. Kort og godt. Kunnskapsnivået i skolen er drastisk senka gjennom nedskjæringer og gjennom at utdanninga ikke blir fornya i tråd med utviklinga i produksjonslivet. Sånne ting koster nemlig penger, og det har vi ikke, for det er trange tider, vi må stramme inn livreima fordi vi alle er en trussel mot «konkurranssevnen».

Tilpasnings- ideologien

Hva gjør så sosialdemokratene med dette problemet? Jo, de lager en ideologi som går på at «det hadde vært mye bedre om man kunne veksle mellom produksjon og skole og at det er dumt med ensretting innenfor et fagområde, vi trenger større fleksibilitet». Det vil si en skole der man tar teoretisk og rein yrkesutdanning og blander det godt sammen til god suppe. Litt av ditt og litt av datt. Flott? Noen synes det hadde vært fint å ha religion på maskin og mek., men det er jo

litt irrelevant i forhold til faget, eller hva?

Denne politikken skal tilpasse ungdommen igjen til den «nye situasjonen». Den nye situasjonen er at kapitalismen ikke kan skaffe alle arbeid, spesielt ikke ungdom. Derfor lager man en billigst mulig skole som lærer ungdommen opp til en livssituasjon som arbeidsløs. Grovt? Ja, men bildet er ikke helt entydig. Kapitalistene trenger utdanna arbeidskraft. Skolen må derfor være oppbygd sånn at noen kan få skikkelig spesialisert utdanning som tilfredstiller næringslivets krav. Derfor enhetsskolen. De som velger den «rette» fagkombinasjonen overlever i systemet.

Arbeidsløshet

Er det rart ungdommen mister trua på framtida? Tenk ungdommen som skulle bygge landet videre til noe bra er blitt en trussel mot «konkurranssevnen»! Vi har det i klartekst fra DNA-regjeringas Stortingsmelding nummer 45:

«Mulighetene for permanent arbeidsløshet, kanskje i økende omfang, har ført til en debatt i flere vestlige land om skolen skal ta på seg å «utdanne til arbeidsløshet». Det er liten enighet om hva en slik utdanning eventuelt skulle innebære. Et alvorlig spørsmål er likevel om skolen skal ta på seg å peke på forhånd de unge som sannsynligvis vil gå uten arbeid det meste av sitt liv og forberede dem på dette gjennom utdanningen. Det reiser dypt alvorlige skolepolitiske almenmenneskelige spørsmål.»

Det er ingenting å flire av. Tvert om: Går dette gjennom kan sosialdemokratiet si seg fornøyd. Da har de klart å skape en ungdom som truer «konkurranssevnen». Men ungdommen er egentlig bare en trussel mot en ting, nemlig maktøverne. Og for å få makt trengs det kunnskap, og for å få kunnskap trengs en skole som formidler denne. Derfor reiser vi oss til kamp, til kamp for kunnskap. Det er vi som skal bygge landet videre, derfor skal vi ta kunnskapen tilbake om det så skal koste «Det sosialdemokratiske Velferds-Norge» livet. Trå til, vi har ingenting å tape.

120.000 til Afghanistan

Våpen for fred

Rød Ungdoms innsamling til våpen til den afghanske geriljaen har blitt en knallsuksess. Målsettinga på 75 000 kroner blei nådd tidlig på høsten, så vi måtte høyne til 125 000. I skrivende stund er det samla inn 120 000 kroner. Altså har vi nesten nådd resultatet flere måneder før vi skal runde av kampanja.

Hundrevis av innsamlere har vært i aksjon. Men det er ikke alltid like lett å møte reaksjonene. Mange eldre støtter aksjonen, men ungdommen er mer skeptisk. «Blir det ikke bare mer blod», spør folk. Nei! Bare den væpna frigjøringskampen kan skaffe afghanerne friheten tilbake, sier vi. Men folk flest har lite tru på at et fattig folk kan slå Sovjets krigsmaskin. Men dette forutsetter at støtten til Afghanistan øker! Derfor må vi øke solidaritetsarbeidet. Våpen til Afghanistan har vært en viktig politisk seier. I disse ettergivenhetstider er det nemlig mange som ikke kan støtte afghanerne på deres egne premisser.

Det går mot slutten av denne offensiven. Kontoen er imidlertid fremdeles åpen for innskudd og flere bøsser venter å bli fylt. Tradisjonen tro kan vi sprengre en ny målsetting, ikke sant?

Våpen til Afghanistan
Rød Ungdom
Boks 610 Sentrum
0106 OSLO 1
Postgironummer: 2 18 90 58
Bankgironummer: 6011.63.05383

Ungdoms- årets TV- innsamling

I forbindelse med Det Store Ungdomsåret (...) har LNU (Landsrådet for norske ungdomsorganisasjoner) fått tildelt TV-innsamlinga for 1985.

LNU gikk ut og inviterte alle sine organisasjoner til å stille forslag til prosjekt. Det gjorde da også Rød Ungdom. Rød Ungdoms prosjekt går til Afghanistan. Ramma for prosjektet er på 3.190.000,- kroner og skal gå til oppbygging av en enkel førstehjelpsklinikk i Kandaharområdet, bemanna med afghansk

personell. Midlene skal dekke drift i fem år. I tillegg skal det være et norsk helseteam som supplement til den afghanske bemanninga i 4 år. En Afghanistankampanje er ikke nok. Til høstens store TV-innsamling er det ut på gata igjen, med bøsser...

På teknisk museum

BERGEN (RUTE 80):— Joda, her har vi opplæring på maskiner som er avlegs innen industrien. Se på denne chaping-maskina (metall-høvel). Sånne finnes bare på yrkesskolen. Ute på arbeidsplassene er disse forlenget bytta ut med computer-styrte maskiner.

En lett oppgitt lærer Arvid Breistein peker og viser Rute-80 villig rundt i verkstedet til Maskin- og mekaniker grunnkurs F på Bergen Yrkesskole.

På dette verkstedet er den nyeste maskina forelda sjøl om den «bare» er ti år gammel. Over halvparten er fra 60-åra, mens den eldste er fra -61. Det er en dreiebenk som i likhet med als-kens freser o.a. heller ikke brukes ute i arbeidslivet. Der er de også computer-styrte og opplæring i slikt noe får en ikke ute på yrkesskolen i dag. I hvert fall ikke i Bergen.

Sier fra seg ansvaret

Men det er ingen grunn til å tru at det er noe bedre andre steder. Siden slutten av sytti-åra har nedskjæringene slått for full kraft innover hele yrkesskolen i Norge. De færreste skoler kan påberope seg å drive «fagopplæring» med røtter i virkeligheten.

— Utdanning er investering i framtida, slår og slo både Høyre- og Arbeiderparti-regjeringene fast, samtidig som stadig flere faglærere sier fra seg ansvaret for å gi elevene ei opplæring i samsvar med gjeldende fagplaner. Oss bekjent har dette sist skjedd nettopp på Bergen Yrkesskole.

På videregående kurs i elektro mangler 70 prosent av det nødvendige utstyret. I «vår» mekaniker-klasse får elevene opplæring via en film som stammer fra Marshall-hjelpe i midten av 50-åra(!).

— Når vi vurderer maskinene våre må vi slå fast at det i filmen brukes mer moderne maskiner enn de vi har i dag, sier lærer Breistein.

— Men dette stemmer vel ikke helt. Filmen er fra femti-åra og maskinene deres fra 60-tallet. Deres må vel være mer moderne da?

— En skulle tru det. Men faktum er at disse maskinene vi har er laga for en yrkesskole — og da trenger de jo ikke være særlig moderne.

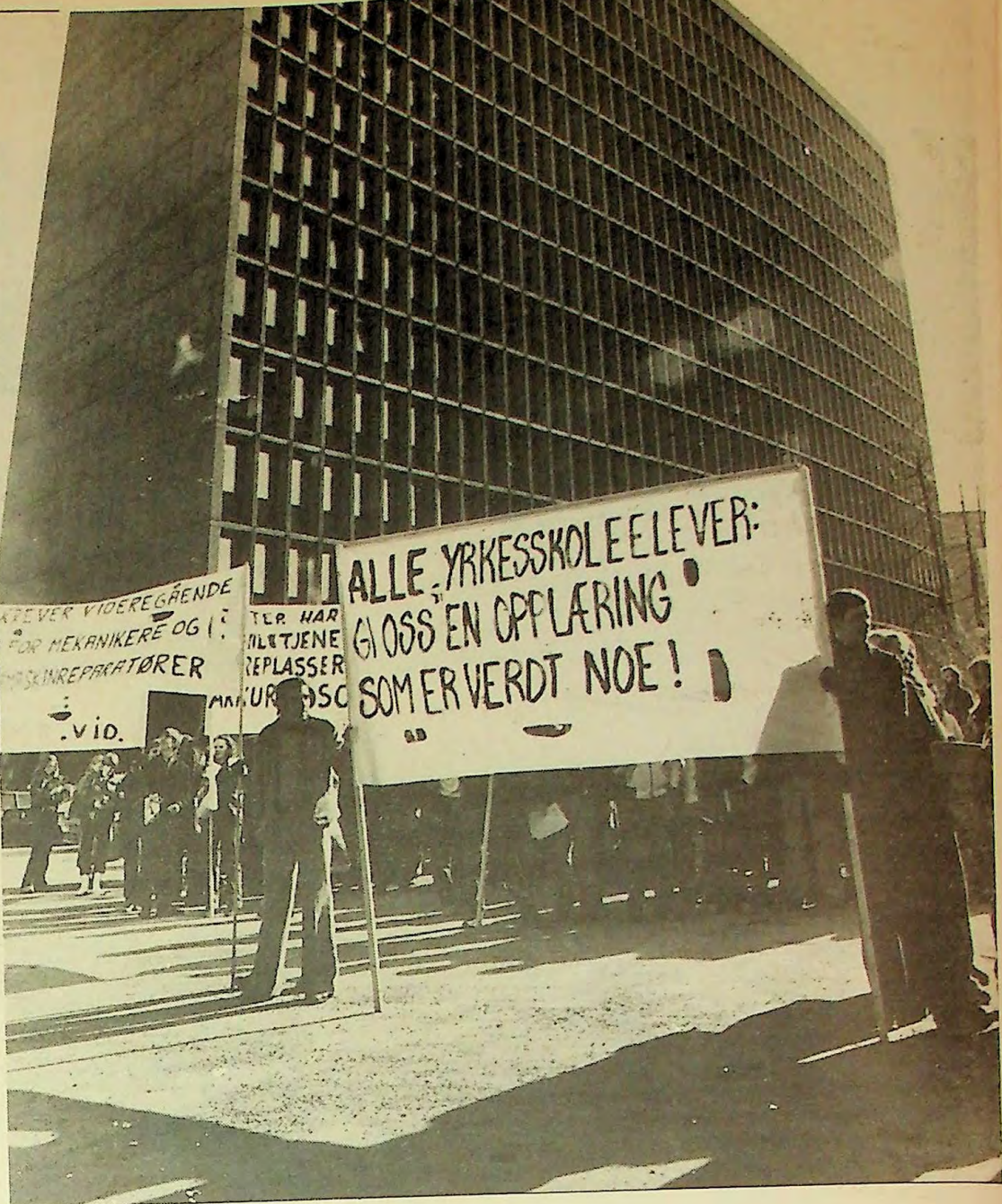
Breistein understreker likevel at fagopplæringa en gang har vært bra — ja faktisk liggi foran industrien forøvrig. Men dette var i den tida de prioriterte yrkesskolen og bygde ut. Det begynner å bli lenge sia.

— Men er det ingen lysning i sikte — de snakker jo fremdeles om å oppprioritere fagopplæringa?

— Det er kommet nye fagplaner hvor det snakkes nettopp om å gi opplæring i blant annet computer. Men det hjelper jo sørgelig lite når vi ikke får sånne maskiner. Det er mye snakk om at penga skal komme. Vi ser det imidlertid aldri.

For dumt!

Vi beveger oss ut av lærer Breisteins glassbur og ut på «golvet» mens lærer'n forteller:

teller:

— Dette verkstedet er opprinnelig konstruert for 12 elever. Altså er det maskinkapasitet til 12. Nå er vi blitt 14. Da vi spurte hva de to for mye skulle gjøre, fikk vi til svar at disse kunne file mens de venta på at køene rundt maskinene skulle bli ferdige. Det er klart at en sånn løsning slår ut dårligere for alle. Heller skulle det opprettes flere klasser.

Men hva synes elevene? Vi spurte Helge Andersen som sto og høvla på den gamle Chaping-maskina:

— Det er klart det er for

dumt at vi ligger så mye etter. Vi lærer ikke om de maskinene vi møter i industrien. Vi har ikke peiling når vi kommer ut i yrkeslivet.

Flere elever blander seg inn: — Vi må begynne som lærlinger igjen etter å ha gått de tre åra på skolen. Vi må gå på kurs for å lære oss hvordan de computerstyrte maskinene funker, og da blir det på lærlingelønn, forteller elever på mask. og mek.

Om de får seg jobb etterpå?

— Mnja, sier en: — Arbeidsgiverne har jo ikke annet valg mange ganger. Men er

det trangt om jobbene stiller vi bakerst i køen.

Vi tok turen til Bergen Yrkesskole for å finne ut hvordan det faktisk står til på yrkesskolen i dag. Vi landa i en helt tilfeldig klasse i et helt tilfeldig verksted. Men når det er så ille her og dette ikke er spesielt, hvordan ser det verste verkstedet på Bergen Yrkesskole ut. Hvordan ser det eldste verkstedet i Norge ut?

Er freserne elektriske?!

Tekst og foto: Dag Ingemar Bjørndal

«Både politisk og organisatorisk har Unge Høyre misbrukt elavene og elevorganisasjonen NGS i 10 år. Hovedmålet for UH og deira lakeiar i sentralstyret og gymnasutval er todelt: Å manipulera elevane for å gje dei ein konservativ haldning, og utnytte NGS organisasjonen til å skulera partikadre til UH hierarkiet».

Aksjonen for elevstyrt NGS fyrer til i ein pressemelding underskrevet av bl.a. Stein Losnegård (sentralstyremedlem i NGS) og Thor Erikssen (elev på Bretvedt vidg. skole).

Mer religion?

— Er dette bare løskrutt?

— Nei, vi har ladet med skarpt og har konkrete eksempler å komme med: — I august tok sentralstyret avstand fra nestleder Randi B. Jensens utspill i avisa Vårt Land, der hun gikk inn for flere timer religion.

I landsstyret, 3 dager etter, er imidlertid stemningen en annerledes og møtet fordømmer sentralstyrets kritikk av nestlederens utspill. De konservative sentralstyremedlemmene snudde på flisa og argumenterte mot de de sjøl hadde hevdet for 3 dager siden.

Oslo GU

— Et annet eksempel er hentet fra det «berømte» årsmøtet i Oslo GU og viser hvor langt UH går for å holde på makta. Ei jente som UH oppfattet

som sympatisør fikk tale og stemmerett på årsmøtet til tross for at hun sjøl og fullmaktskomiteen gjorde oppmerksom på overfor ordstyret at hun ikke var lovlig valgt fra skolen sin.

Årsmøtet, med NGS leder Trond Hole som sjef på ordstyrerbordet var imidlertid rause nok til å gi henne stemmerett i den tro at det ga en konservativ fordel. Først da hun selv hadde opplyst årsmøtet om de faktiske forhold ble stemmeretten trukket tilbake. — Tidligere organisasjonssekretær Arne Endresen ble sparka i følge NGS leder Trond Hole, fordi han pratet for mye med «sosialistene» i NGS. Offisielt sa han opp sjøl.

Plattformen

— Hvem er aksjonen for elevstyrt NGS?

— Det er i første rekke Oslo-folk, — endel partiløse og organiserte på venstresida. Vi håper også at aksjonen kan få støtte av folk m/sympatier i Unge Venstre og mer moderate krefter som reagerer på UH's spill i NGS. — Har dere utviklet noen plattform?

— Vi ønsker å kjøre en landsomfattende boikott mot skolepenger fra høsten av, vi ønsker en eksklusjonsparagraf rettet mot rasister, — og at det skal arrangeres en landsomfattende jentekonferanse. Men gjennomgående for hele aksjonen er at det må mer skoling til og dermed aktivitet på grunnplanet i NGS.

— Vi går inn for at det kun skal være 3 i sentralstyret som kommer fra samme politiske ungdomsorganisasjon.

Landsmøtet

— Vil dere bokstavelig talt vedtektsfeste at NGS skal være tulleplass for partirekrutter? Dere vil jo ha en politisk uavhengig interesseorganisasjon?

— Vi ønsker å få opp denne debatten på landsmøtet for å fokusere på partimisbruket til UH. Paragrafen vil ikke få tilstrekkelig flertall likevel. Dessuten må en se på dagens realiteter, — og slik sett ville det være en fordel framfor i dag.

— Fungerer ikke samlingsstyre i NGS i dag?

— Nei, UH har brukt det utad for å vise sitt demokratis-

ke sinnelag, — men det er bare en kamuflasje. AUF gjorde en tabbe da de gikk inn for samlingsstyre, — i dag tror vi at AUF ser anerkendelse på dette, mange AUF'ere støtter oppropet for elevstyrt NGS.

— Skal dere bygge ut en klar plattform til landsmøtet?

— Det vi først og fremst skal gjøre er å mobilisere elevene på grunnplanet til en underskriftskampanje som retter seg mot Unge Høyres misbruk av NGS, slutter Stein og Thor.

Kai Lie

Elev-styrt NGS

Kamp mot skole penger!

En av de skolene som er ramma av regjeringens plutselige bestemmelse om å innføre en egenandel på 75 kroner pr. eksamen, er Forsøgsgymnasiet. — Tilsammen vil det koste meg 1500 å ta artium, sier Heidi Sørensen. — Det har jeg ganske enkelt ikke råd til!

Heidi går i 1. klasse og er nettopp innvalgt i skolestyret. Her sitter representanter fra elever og lærere. Vi sitter ved langbordet i skolekjøkkenet, forsyner oss med en kopp te... og tenner røyken. Men ikke engang forsøgsgym er hva det var, vi blir fortalt at det er røykeforbud.

Demokrati

Forsøgsgym oppsto som et følge av diskusjonene om pedagogikk og demokrati i skolen. Målsetninga var å lage en skole «der elevene bestemte».

På begynnelsen av 70-åra seilte slike idéer i medvind, man tok seg råd til å våge «eksperimentet» forsøgsgym, og man starta to skoler i kommunal regi, forsøgsgym i Bærum (som nå er nedlagt) og i Oslo.

Mot privatskole

I andre ord var forsøgsgym en skole for alle, ikke bare privilegerte. Det kommer stadig ungdom hit fra hele landet, sjøl kom Heidi helt fra Tromsø, bare for å be-

gynne her. Hun finansierer det med studielån.

I dag er konkurransementaliteten i samfunnet skjerpa, skolen er i større grad en utklekkingsanstalt, der elevene skal settes karakterer på og deres framtidige rolle på arbeidsmarkedet defineres.

I et slikt klima er det forsøgsgymelevene blir pålagt å betale skolepenger. Forsøgsgym blir drevet som et vanlig gymnas, det eneste som skiller er eksamensformen. Egenandelen betyr en overgang mot å bli privatskole.

Aksjoner

— Vi fikk beskjed rett etter jul, forteller Heidi. — Men ordninga blir ikke aktuell før i 1986. Vi har danna en aksjonsgruppe som har skrevet brev til departementet og avholdt stands.

— Vi har også sendt et tilleggskriv til andre skoler og til fengsler, sier Nina Borge som går i 3. klasse.

— Det er et problem at 1/3 av privatistene melder seg

opp privat og ikke har noen kanaler å kjempe gjennom. Mange av privatistene er hjemmeverende husmødre. Noen tar brevkurs i NKS, går på Bjørknes, på Wang, melder seg opp gjennom Norges Blindforbund, fengselsskoler eller skoler utover landet.

— Det er i andre ord mange som allerede stiller svakt som rammes av egenandelen, understreker Nina.

Rammer ressurssvake

— Jeg ser forslaget som et politisk utspill. Som skolemann ser jeg at det rammer mennesker som av forskjellige grunner ikke går i vanlig skole. Bl.a. eldre og ressurssvake, sier skolens rektor Arne Lunde. Som forøvrig er ansatt for et år, valgt av

A-møtet.

— Hva er konsekvensen her på forsøgsgym?

— Vi kan iallefall ikke innføre karakterer, for å endre eksamensformen. Foreløpig må vi slåss, for sjøl om ikke egenandelen får konsekvenser for skolens bedsjett er det en fare for at elever ikke vil ha råd til å gå her lengre. — Hvorfor frykter du å innføre karakterer?

— Fordi de ødelegger muligheten av å ha naturlige relasjoner mellom elevene og lærerne.

— Hvis karakterer skal være et redskap for å holde disiplin må det være en dårlig lærer! En karakterfri skole ødelegger ikke elevenes disiplin, men det forutsetter andre arbeidsformer, sier Lunde.

— Vi har ikke råd til å betale Borge og Heidi Sørensen en eksamensavgift på tilsammen 1500, sier Nina FOTO: Therese Bjørneboe

— Egenandelen rammer ressurssvake, påpeker rektor

Elevene i sentrum?

Det trengs opprør i NGS, — rettet mot Unge Høyres (UH) raljering med organisasjonen etter eget forgodtbefinnende.

NGS's historie de siste 10 årene er en sammenhengende kavalkade over parti-intriger, luksusforbruk og personlige karrierer, — der elevene blir passivisert som tinn-soldater, mens partifraksjonene krangler om hvem som skal trekke i trådene. Aksjonen retter kritikk mot UH i NGS for deres partimisbruk, og fortjener støtte i kampen for økt elevaktivitet.

UHs skolesekretær i 1981 formulerte i klartekst ideologien bak arbeidet i NGS i et internt notat: «Et stadig økende problem er passiviteten og uviljen til å delta i NGS arbeid... Det spørs om ikke virksomheten i større grad må rettes mot grunnplanet. Dette er meget krevende... Vil det hjelpe å gjøre NGS til en serviceorganisasjon eller bør andre midler tas i bruk i tillegg?»

Grunnplanen er nærmest et nødvendig onde for at tillitsvalgte på topp-plan kan drive sitt spill, — men skal en lokke med sukkertøy eller kakao-automater for å holde oppe noe aktivitet... Å mobilisere elevene på skolene som den viktigste ressurs for å få politisk gjennomslag er utenkelig for UH. Det er denne politiske figthen alle som ønsker et aktivt NGS må ta på landsmøtet.

Aktive markeringer og aksjoner fra skolene er helt avgjørende for å stoppe skolepenger, og det er helt nødvendig for å bygge NGS til en aktiv

og sterk organisasjon. **Aksjonen**

Aksjonen for et elevstyrt NGS kan derfor bli nyttig for å få opp debatten på skolene om hvordan NGS skal styrkes, — og hvilke metoder og prinsipper NGS skal ledes etter. Lovforslaget om maksimum 3 sentralstyremedlemmer fra hver ungdomsorganisasjon er imidlertid et blindspor. Det betyr å vedtektsfeste NGS som et representantsskap for de politiske ungdomsorganisasjonene og vil (om mulig) gjøre det ennå vanskeligere for aktivister å få gjennomslag i organisasjonen.

Forslagene i arbeidsprogrammet om landsomfattende jentekonferanse og boikott av skolepenger er det flertallsinnstillingen på. En ansvarlig opposisjon må også slå fast at en proklamasjon av boikott ikke er nok. Grunnlaget for en suksessfull boikott ligger i grundige forberedelser gjennom konferanser og materiale. Her må landsmøtet sørge for forpliktelser for det kommende sentralstyret!

Dansen rundt Gullkalven

Aksjonen for et elevstyrt NGS er en organisatorisk opposisjon, hevder

de selv. Blant det materialet som er gitt ut er det dels standpunkter til politiske saker som skal opp på landsmøtet og en blanding av konkret og flosklete kritikk av UHs rolle i NGS.

En ansvarlig opposisjon må ta utgangspunkt i konkret kritikk av det arbeidet NGS har drevet, lansere forslag til neste års arbeidsprogram, — og ikke havne i en beretningsdebatt der landsmøtet får følelsen av å befinne seg i en septikk-tank, — hvor den personlige skittentøyvasken skal ordnes.

Kai Lie

NOVELLE Frykt Cape

Det er så lenge siden nå: Flere erfaringer, flere minner har forbannet siden det. Jeg eide tilværelsen da, men tilværelsen eide ikke meg. Både Jim og jeg surfet fjernt fra høye bølger, alt var lett, overvinnelig. Vi kjente ikke til frykten, hatet. Folkevognen seilte ned mot havnen. Jeg hadde bilen i fri, ned den steile og bratte De Waal drive. Farver og lys strømmet forbi i den bekmørke afrikantatten. Nålen nærmet seg 120 km/t. Tyske ingeniører hadde konstruert vegen før oljeboikotten.

«Jeg vil dø ung og vakker, for helvete!»
«Hold kjeft og luft ut bilen». Jim luftet vinduet, jeg saknet på farten. Reggaen ljomet gjennom bilen. Man kunne få en bulk i buksen bare av bassrytmene. Bak det opplyste operakomplekset, stakk utrolig lange dokker ut i Table Bay. Et desperat forsøk på å få opp trafikken etter at Suez ble utvidet.

«Ha en fin aften».
Big Chief smilte lurt, fyrte en Lexington jeg hadde gitt ham. Han var en diger Zulu som vaktet parkeringshus om natten. Det de feite forretningsmennene ikke forsto var at han var en aktet kriger i sin stamme. Big Chief strammet det tykke ullteppet om seg og plukket opp den lange kjeppen med tykke spikre banket gjennom. Han passet ofte på bilden for meg når jeg skulle på musikk-klubber eller restauranter. Dette var første gang vi skulle ordne horer.

Intet havnestrøk er pent, spesielt ikke Cape Towns. De er kjøttdisker alle sammen, bare fargene, bygningene, kjøttet og språket varierer. Storhetsdagene var forbi for stråket. Oljetankere og Ro-Ro skip ødela kundegrunnlaget for horene.

De fleste migrerte til Durban hvor det var mer sving på sakene. Amatører og de utbrente, tok i mot de slibrige stykkogdsbåtene fra Japan og Taiwan. Ofte sto sorte småjenter på selve kaia og kom ombord for 40-50 kroner pluss all den mat de kunne få i seg. Men vi skulle ned og bli ekte mannfolk. Blue Moon var første stoppested. Veggene var full av flagg fra dengang havnen var travel. Det var subben som holdt til her. Ølet gikk opp 10 kr. pr. time etter midnatt. Horer uten fortenner sukket pissetrengte menn for 20 kroner. Jim og jeg dro ned til Powerstation road, hvor de prostituerte trodde at de hadde mer selvrespekt.

og hat i Town

Hvis du tar meg, så er du min.» Lena lente seg over bordet, tok fatt i fingrene mine. Palm Springs var halvfull den kvelden. Ledige horer kjedet seg med billig øl. Spriten var tre ganger dyrere enn vanlig.

Etter at Jim og jeg satt oss ved et mørkt bord, kom jentene nesten øyeblikkelig. Da var jeg ikke erfaren nok til å forstå at hun var spesiell. Lena nektet å kle seg med ydmykhetens kappe, blikket var ikke kuert, men helt og klart.

Vi drakk Cane tett, prutet på prisen. Alle hadde lyst til å komme seg ut av strøket. Jentene fordi det var en stille kveld, Jim og jeg fordi det begynte å bli for sosialrealistisk.

Lena sa at de ville være med for 100 kroner pr. stk. og all den vin de kunne drikke. Jeg foreslo at vi dro til Lladudno, hvor vi kunne tenne et bål, bli der hele natten. Stranden lå bare tyve minutter fra bykjernen. Så hyklet vi en stund, pratet med hverandre for å minske den gjensidige fornedrelsen.

«Havguden bli sint. Han liker ikke at du besudler hans tempel, særlig du som er en surfer».

Big Chief virket forbannet da vi satte oss inn i folkevognen. Fingeren pekte faretruende ut av ullteppet.

Den store skyggen stirret etter oss sa bilen nådde toppen av bakken. Natten svelget oss, vi var på veg.

«Månen er vakrere enn neonlys, det er lenge siden jeg har husket det.»

Vi pratet sammen med den fortroligheten folkevogner gjerne gir. Jim lå i baksetet og råkline. Lena fortalte drømmende om storesøsteren som giftet seg med en tysk sjømann. Mens hun fortalte om lykkelige brev fra Tyskland, gnidde hun meg lett i skrittet.

«Kanskje det er for min søsters skyld at månen skinner så vakert i natt. Kanskje?»

Jim og jeg tok ut veden og vinen på den øde parkeringsplassen. Jentene hadde aldri vært der før. Om dagen var stranden bare for hvite. Men vi var nattens barn og ga faen i det.

Bålet forsøkte febrilsk å lyse opp det mørke havet. Bølgene knuste seg på ubarmhjertig sand. Vinflaskene gikk rundt. Flammeskjæret var skånsomt med ansiktstrekkene hennes. Jeg forsto at det gikk mange raser i blodet hennes. Jim forsvant nedover stranden med den andre jenten. Vi var alene. Hånden hennes kom ut av skyggene. Lena reiste seg, jeg fulgte henne mot buskene som tok oss til sitt beskyttende favn.

Neste morgen våknet jeg ved siden av en hore. Lena var allerede våken. Hun stirret på horekunden med fortjent forrækt. «Kjører du meg hjem?» Jeg svarte ikke med en gang, helst hadde jeg lyst til å dumpe henne på den første og beste togstasjonen.

«Hva skjer vanligvis?»

«De setter meg på den første og beste togstasjonen de kan finne.»

«Jeg skal kjøre deg hjem.»

Hun smilte, kysset meg på pannen. Vi kledde på oss og gikk ned til bilen. På ruten sto det en beskjed fra Jim at de hadde tatt en tidlig buss til Cape Town. Jeg fikk bilen i gear og begynte på den bratte bakken.

Lena ville ikke snakke, derfor satte jeg på en George Benson kassett. Jeg fikk inntrykk av at musikken døyvet den verste skammen. Det var ikke den hyklerske samfunnsmoralen som plagde meg. Vi hadde bevisst gitt oss hen til en stemning som var dødsdømt fra begynnelsen.

Dagslyset avslørte en slitt ung kvinne, gammel før sin tid. Hun hadde linjer rundt øynene som er ingen fortjent.

«Hva skal du gjøre med pengene?»

Jeg følte meg flau over det frekke spørsmålet.

«Jeg skal kjøpe mat til familien. Far er arbeidsløs på grunn av politisk aktivitet.»

Bygget hun bodde i var i grove betongblokker med billig maling. Lena inviterte meg opp. Det var det siste jeg le, men jeg klarte ikke avslå. Trappen luktet sterkt av kattepiss. Lena stengte lukten med ytterdøren som gikk rett inn til stuken. Jeg merket meg hvor desperat rent det var i leiligheten.

«Vi var redde for deg»

Faren hennes snakket ned i teppet. En brukket mann, frykten hadde tatt ham for lenge siden.

«Det var uten grunn pappa. Han er en norsk sjømann og vi skal gifte oss».

Jeg stirret sjokkert på Lena. Hvorfor serverte hun disse løgnene

«Hallo, Sussie!»

«Hallo, Christine.»

Lena klappet lillesøsteren på hodet.

«Det kan du ikke, Lena. Christine er ikke gammel nok.»

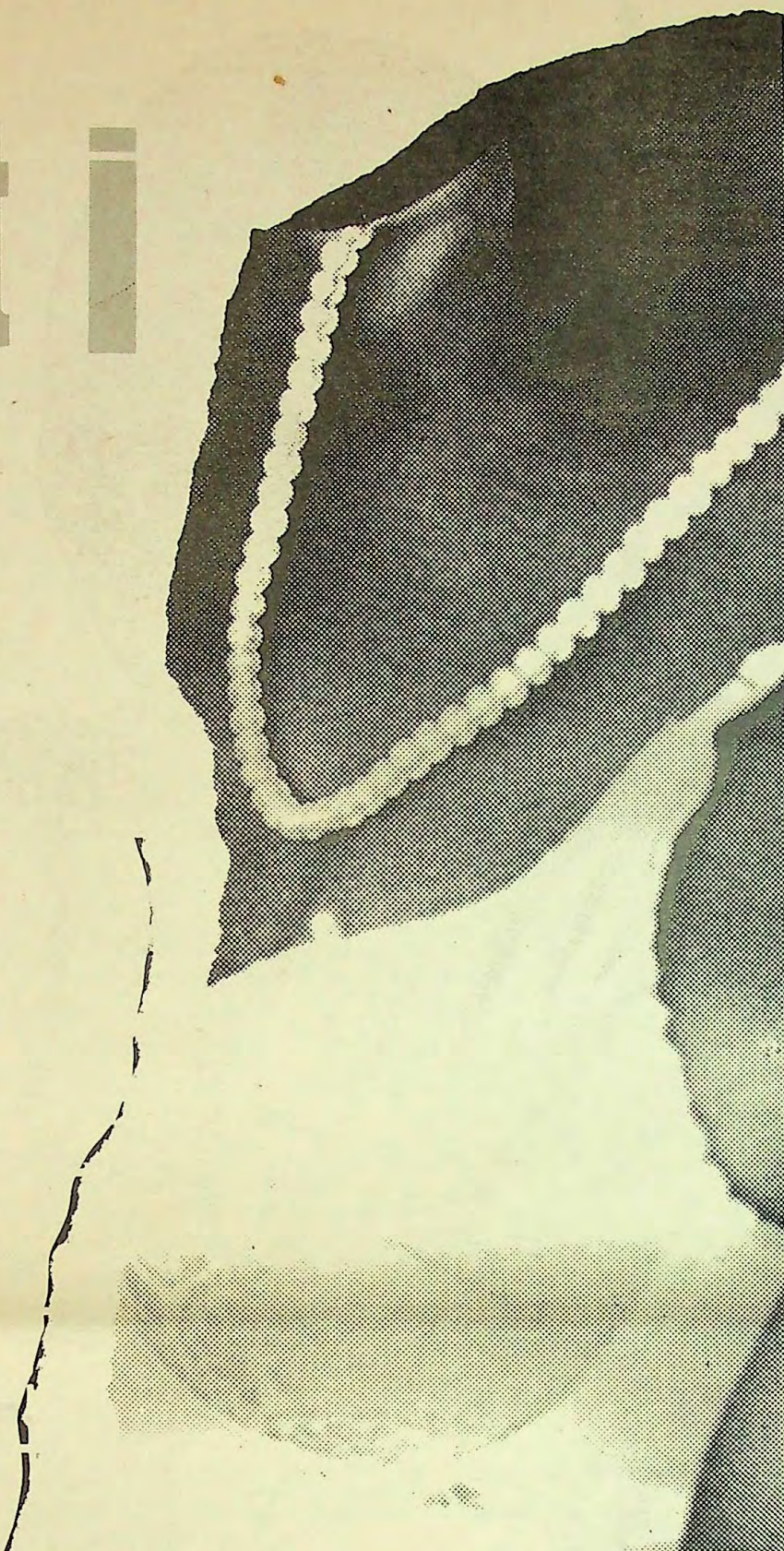
«Jeg vet det pappa, jeg vet det.»

Lena snudde seg mot meg. Da forsto jeg hvorfor hun insisterte på at jeg skulle komme opp. Et varmt, spredende hat spilte seg i øynene hennes.

I bilen forsøkte jeg å glemme, men det var for sent. Frykten og hatet eide meg nå. Det har forfulgt meg siden det.

Da jeg parkerte bilen på universitetet, husket jeg hva hun sa til meg: «Hvis du tar meg, så er du min.»

Novelleforfatteren Rolf Skarbøvig har sjøl bodd i Cape Town, Sør-Afrika i en tiårs periode. Novellen bygger på sjølopplevde hendelser.

Festung Sud-Afrika

1910 – 1948

1910 blir ofte referert til som selvstendighetsåret – dette ble ikke anerkjent av Boerne som fikk den politiske makten på slutten av denne perioden. Boerkrigene hadde gjort republikkene Transvaal og Oranje fristatene til en del av det britiske Imperium. Det var selvfølgelig gull- og diamant-forekomstene Imperiet var ute etter.

Makten veksla mellom boer-generaler som tilslutt måtte velge side i 1939. Den største av dem var Gen. Smuts, som senere ble utnevnt til marskalk av Churchill og var medforfatter av FN's grunnlov. Han ble beskyldt for å gå i britenes ærend.

Den sterke økonomiske veksten på grunn av første verdenskrig ble avbrutt av depresjonen. Sør-Afrika tok i et forsøk på å løsrive seg fra det britiske pund, valuttaen bort fra gullstandarden med katastrofale følger. Da fikk Nasjonalistene makta i en periode hvor de skaffet sitt folk beskyttede stillinger.

Disse fattige hvite (White Trash) som for det meste bodde i blikkskur blant sorte og farvede, nektet å solidarisere seg med sine egentlige allierte. ANC (1912), prøvde så godt de kunne, men tapte for tåpelige raseteorier som også var på fremmarsj Vest-Europa.

De hvite fagorganisasjoners rasistiske holdninger gjenspeilte denne perioden.

En ny gruppering vokste fram innad i Nationalist Partiet. Unge menn som sympatiserte med det nye Tyskland. De varierte fra bonde-romantikere til regjerte nazister. Grobunnen for denne grupperingen var boer-krigene og den voksende identitetsbevisstheten blant boerne som nå kalte seg for Afrikanere med sitt eget språk: Afrikaans. J. B. Voster og de fleste av hans ministre vokste opp politisk i dette miljøet. Hans finansminister var f.eks. i Tyskland i tre år for å studere skolesystemet. Voster var selv internert for å ha sprengt toglinjer og et par postkontorer i førtiårene.

1948 er vannskillet i Sør-Afrikas historie. Smuts South African Party tapte mot Nasjonalistene i valget, som har beholdt makten siden. Den økonomiske løsrivingsprosessen fra Storbritannia begynte. Hjørnesteinene for Festung Sud-Afrika var lagt.

Økonomiske realiteter

Nasjonaløkonomien kon-

trollerer Nasjonalistene til den grad at de planlegger og iverksetter nasjonalbudsjettene. De har forvaltningsmakt over økonomien.

Men i praksis er denne makten uthult av Sør-Afrikas Machiavelli, Anglo American Corporation. Dette multinasjonale selskapet kontrollerer nesten all produksjon av gull og all produksjon av diamanter i den vestlige verden. Et annet moment er de sterkt økende militærutgiftene. Perioden 70–77 så en syvdobling av kostnadene.

Det overrasker mange at den hvite befolkningen består av omtrent like mange engelsktalende som afrikaans-talende. Engelsktalende kontrollerer i hovedtrekk økonomien og afrikanere utøver den politiske makt. Finanssektoren i økonomien er nesten totalt i hendene på engelsktalende interesser. AAC kontrollerer minst 50 prosent av aksjene på den internasjonale Johannesburg Stockexchange. Infrastrukturen er eid av staten og de mer uinteressante mineraler som kull og jern. Sør-Afrika er en ener når det gjelder kull-til-olje produk-

sjon.

Sør-Afrika er et utviklende land og har derfor et stort finansieringsbehov. Det de engelske interessene og det internasjonale bankvesen ikke klarer, blir supplert av alltid elskverdige IMF. USA utgjør hovedtyngden i denne nå infamøse organisasjon. Kretser i Sør-Afrika (SA), hevdet at Russland hadde et nært samarbeid med SA for å holde gullprisene oppe så lenge som mulig. SA står for 75 prosent av vestlig gullproduksjon.

Dette er viktig fordi gull og diamantproduksjonen, gjennom skatter til en stor grad finansierer Pretoria-regimet. SA er også mateksportør til hele det sørlige Afrika, for ikke å glemme England og Vest-Tyskland. Dette gir utrolige maktmuligheter – som Zambia fikk erfare. Det er nettopp matmangelen som gjør frontlinjestatene til snille kattepuser. Prisen er at ANC mister sine baser der. SA eksporterer også teknologi og «know-how» til hele subkontinentet. For eks. eier SA alle moderne togsett i Zambia, som er leder av frontlinjestatene.

SA kontrollerer reelt alle havner i det sørlige Afrika. Etter frigjøringen av Angola, forrødte MPLA sine kampbrødre FNLA og UNITA. Med full støtte av SA, har UNITA lagt Tan-Zam linjen kontinuerlig i ruin, slik at de landlåste statene må bruke SA's havner. Da Mosambik frigjorde seg, var Maputo (Lourenco Marques) den viktigste havnen i svarte Afrika. SA brukte også denne havnen. Nå har den hyper moderne Richards Bay totalt overskygget Maputo. Både byen og havnene er i forfall. Det er dessverre ikke å overdrive når man hevder at SA har vunnet den økonomiske kampen i det sørlige Afrika.

De politiske sidene ved apartheid er velkjent. Feilen man begår er å belyse de politiske årsakene på bekostning av de økonomiske. Akkurat som jødehetsen var «saltet i suppen» i Tyskland, er SA's raseteorier det samme. Med andre ord er det økonomiskegrunner for «hjemlands»-politikken og passlovene.

Først må vi se på de «selvstendige» hjemlandene: Faktumet er at de har politisk selvstendighet. For hva er frimerker, flagg, nasjonalsanger når de samme økonomiske interesser består. SA lærte av kolonimaktene at politisk selvstendig-

het befriir for ansvar overfor befolkningen. Hjemland som Boputatswana, Transkei, Ciskei, er i den kinkige situasjon at de er erklært selvstendige av Pretoria-regimet men ledd ut av FN og det meste av verden. FN og visse «progressive» krefter hevder at økonomisk støtte til «hjemlandene» er en indirekte anerkjennelse av apartheidpolitikken. Det som gjør galt verre er at mange av dem ikke ville ha selvstendighet og overløpere, ofte korrupte, tok makta. Lesotho som er et reelt hjemland, får full støtte av f.eks. NORAD og FN.

– Forklar det til de store delene av befolkningen i «hjemlandene» som lider av Kwashiakor og regelrett sultenød. 50 prosent av spedbarna dør før de er ett år.

Passlovene har også økonomiske årsaker. Taktikken er å skape et arbeideraristokrati og en voksende middelklasse som på grunn av sine dom pas, har en økonomisk interesse i at status quo består. Disse gruppene har en av de høyeste levestandardene i Afrika, men ingen stemmerett. Arbeidstakere i hjemlandene må underskrive sterkt diskriminerende kontrakter for å komme inn i det sørafrikanske økonomiske «mirakel». «Mirakelet» er – og har alltid vært – basert på billig sort arbeidskraft. Avansert teknologi og velvillig kapital, har til en mindre grad gjort sitt. Disse faktorer kombinert med Pretoria's økonomiske realpolitikk, gir utsikter til at regimet vil bestå langt inn i fremtida.

Tenk på det neste gang du kjøper sør-afrikanske appelsiner (Oudspan) og hermetisert frukt på Samvirke-laget.

Av Rolf M. Skarbøvig

«Vi står for en kristen nasjonalisme som er en alliert til nasjonalsosialismen».

Johannes B. Voster

Dette sitatet fra den forrige statsminister i Sør-Afrika, er viktig i en ren økonomisk analyse av landet. I generelle trekk er økonomien en varierende blanding av plan-økonomi og kapitalisme.

Alle økonomiske utspill fra Pretoria, har til hensikt å styrke og forbedre Festung Sud-Afrika. Landet er til en svært stor grad selvforsynt, derfor har økonomiske sanksjoner liten innflytelse på Pretoria-regimet. Tvert i mot har Nasjonalistene «brukt» boikotten til sitt eget øyemed. Jo mer hvite sør-afrikanere føler seg isolert, desto større blir den reelle tilslutning til Nasjonalist Partiet.

Hvert annet norske ekteskap er knytta sammen av gull fra Sør-Afrika

Annonse i Norsk Ukeblad, 1946

Fotos fra norsk skolebok, i bruk i 1984

«For første gang i sitt til får disse pygmeene i regnskogen i Kongostaten se et spill. For har de bare kunnet speile seg i vanddammer, såde synes nok dette er en fin oppsinnelse. En britisk forsker som i lang til levde blant pygmeene, kunne fortelle at de var muntre av sinn og ofte svært gløgge.»

«Dette bildet er fra Johannesburg i Sør-Afrika. Negre sorterer gullholdige steiner på løpende bånd. Legg merke til at de har et framspringende kjeveparti. Det er vanlig hos negre, men ikke hos andre mørkhudete folkeslag (se f.eks. bilde av melanesierne side 39).»

TAE KWON DO

RUTE 80 møter Merete på trening. Hun starta på sjølforsvarskurs for kvinner i januar —83. Idag trener hun fire ganger i uka og har fått blått belte. TAE KWON DO er en gammel koreansk selvforsvars- og kampsport.

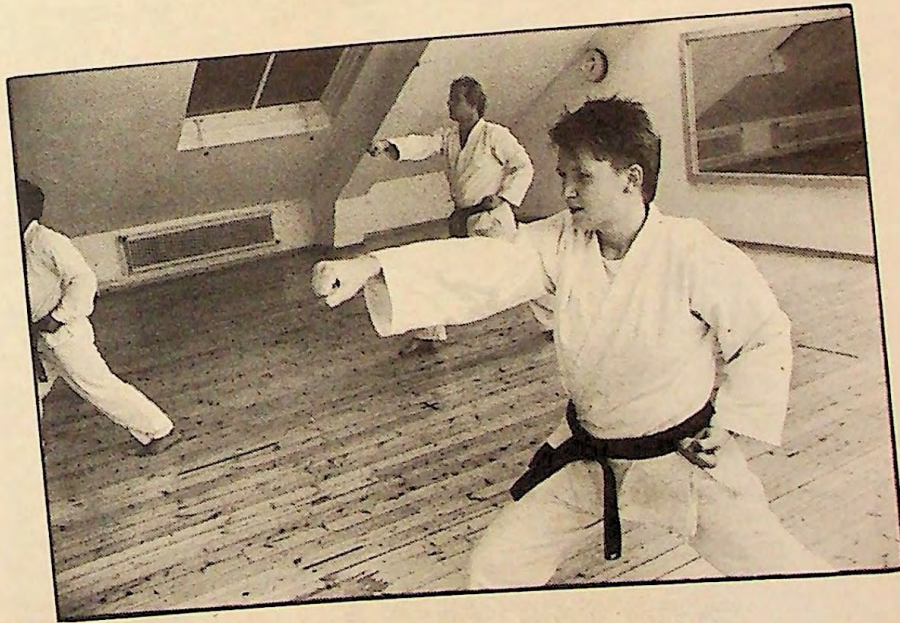
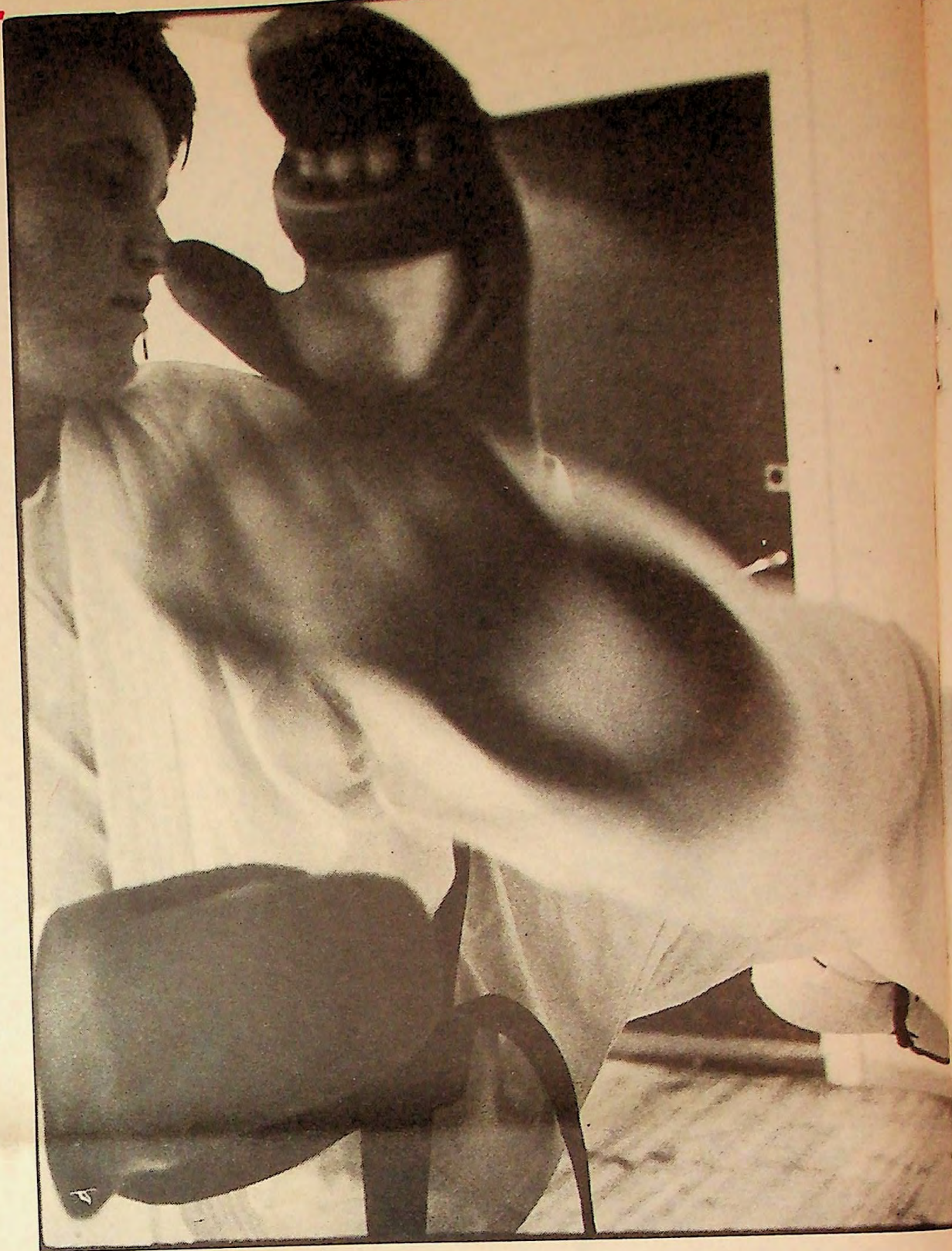
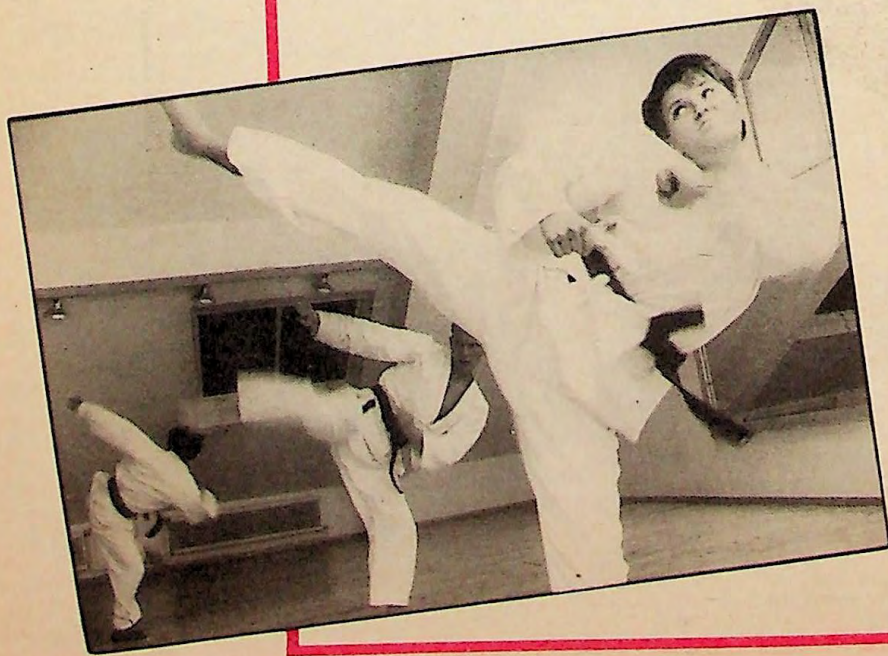
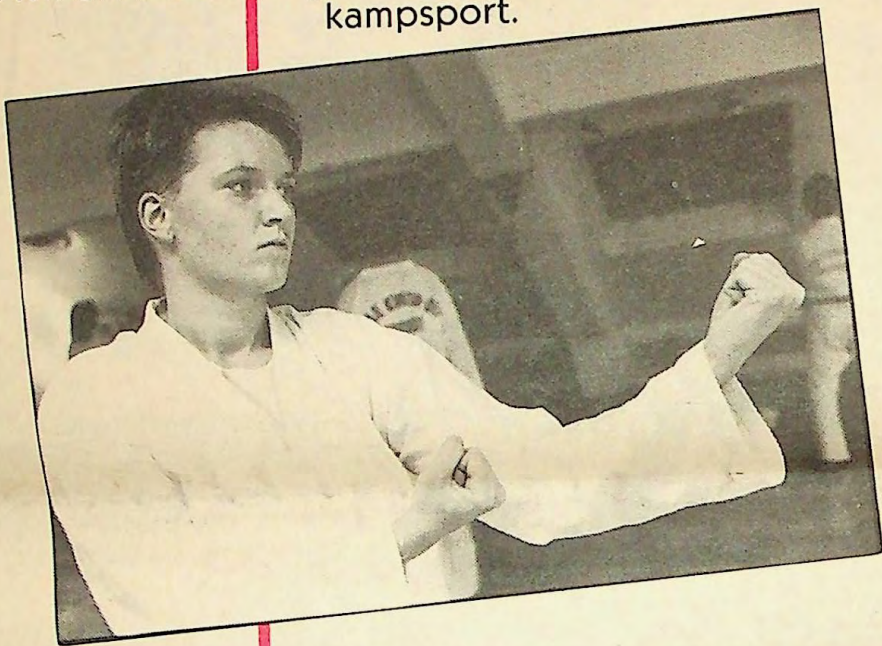
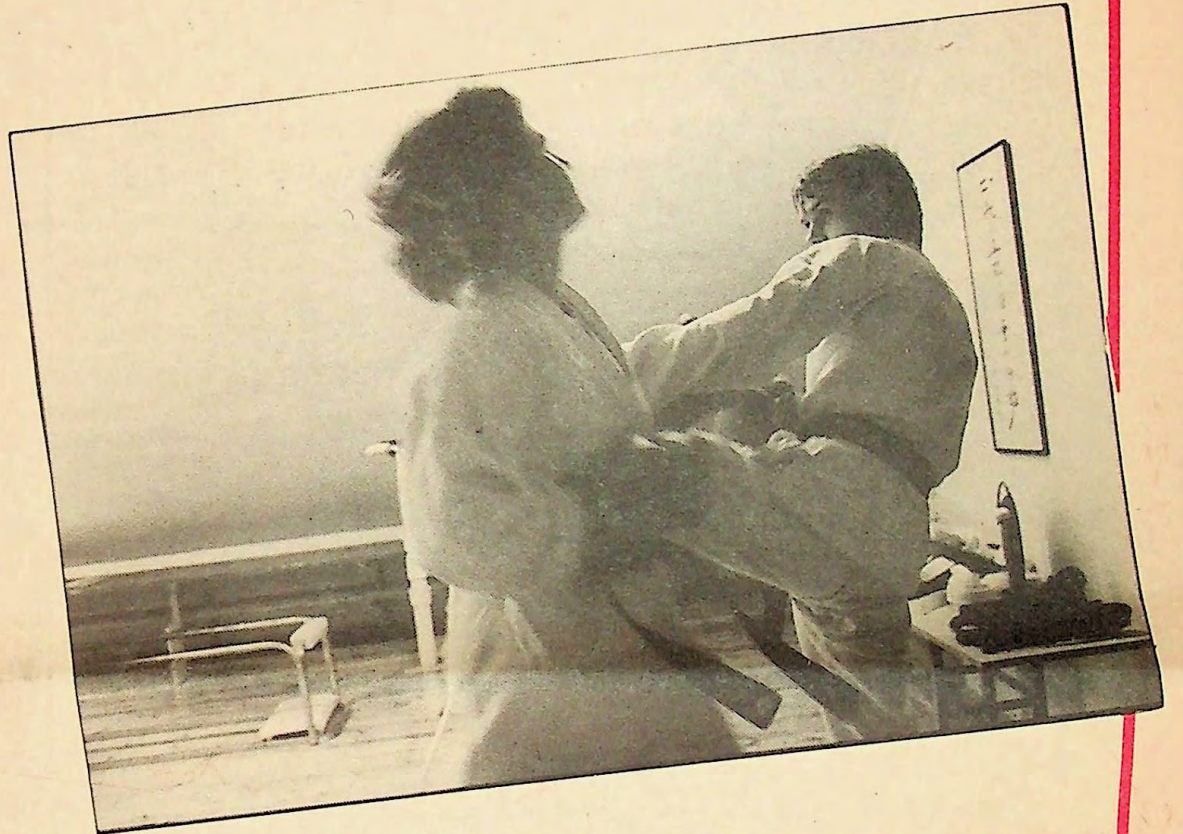
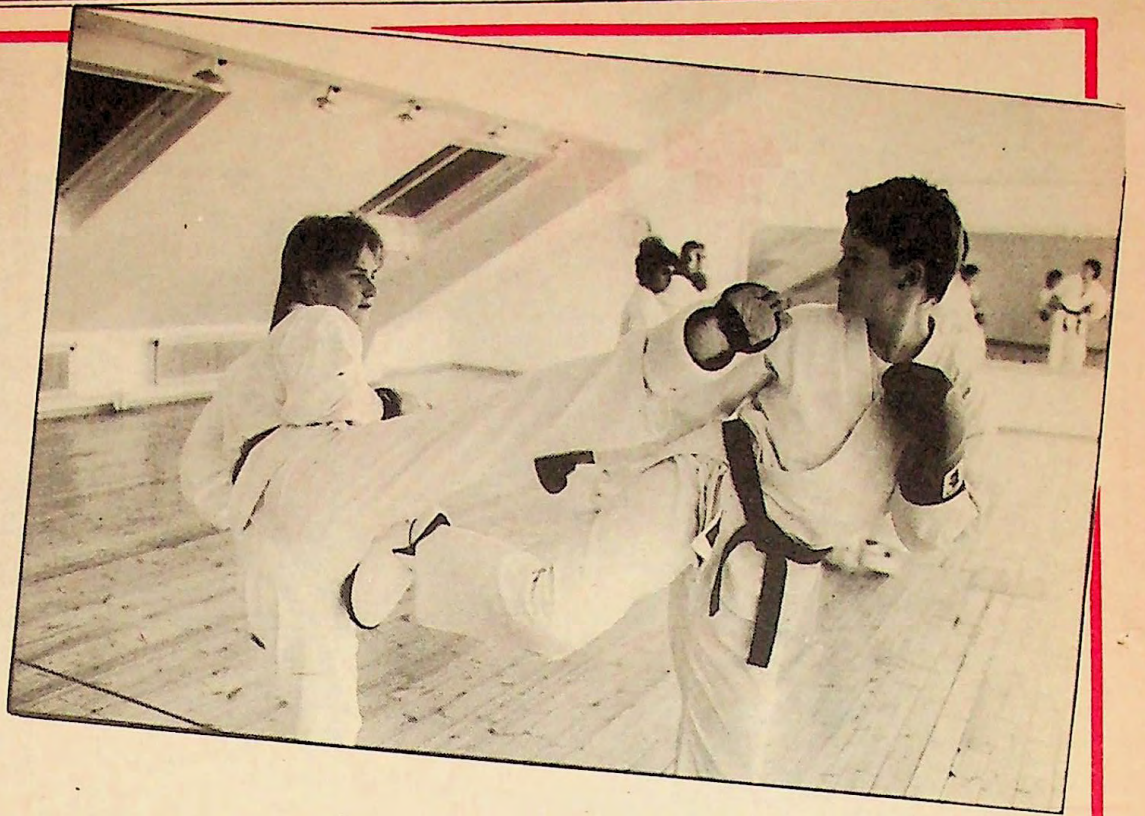
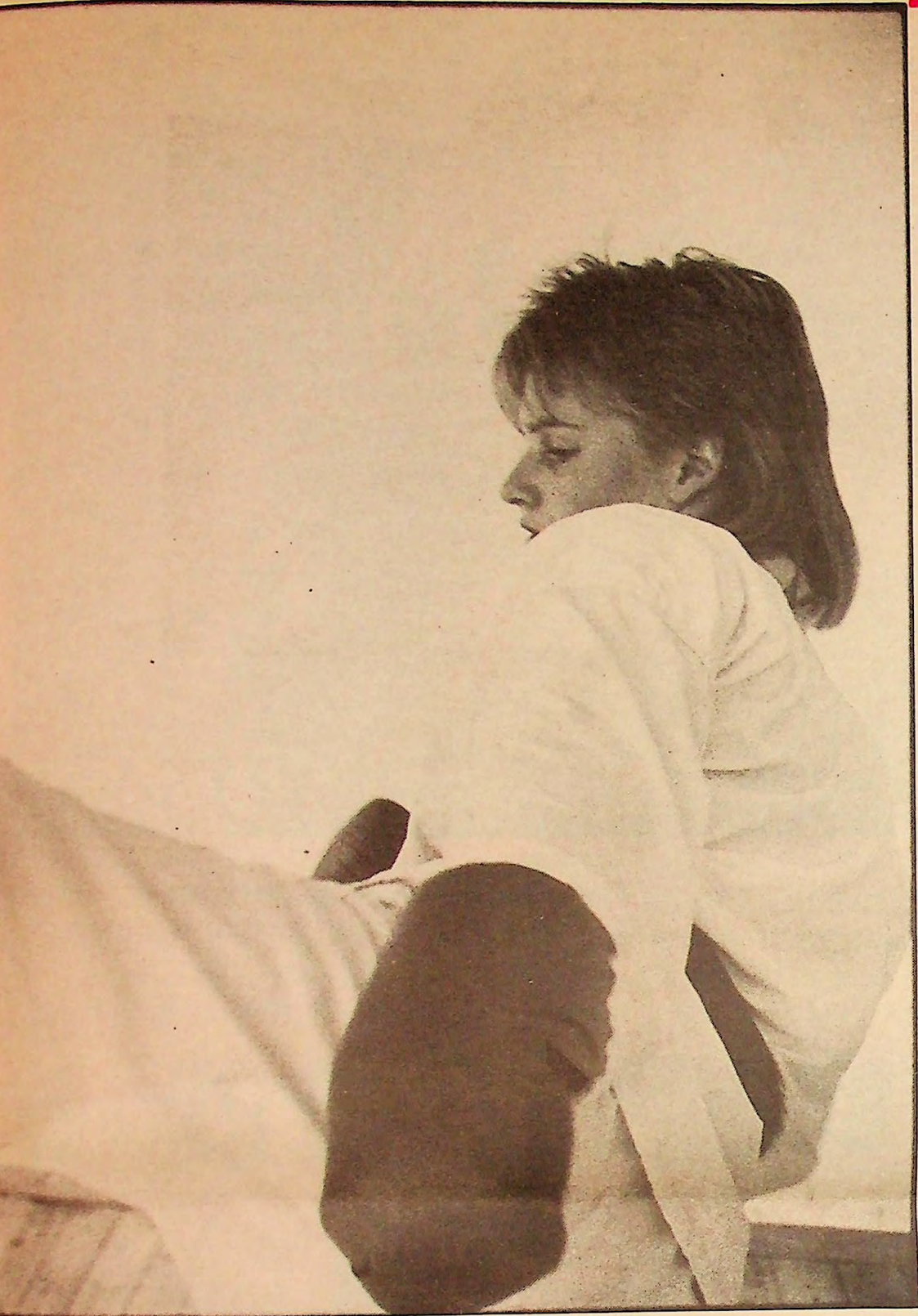

FOTO: ANNE BRITT KILVIK

Ungdommen i Albert hall

La ungdommen leve er en tverrpolitisk organisasjon, som ble danna for å slåss mot nedskjæringene i stats- og kommunebudsjettet i Oslo. Gapet mellom politikernes omtale av ungdomsåret og budsjettene for 1985 gjør en smal sak av å ta dem med buksene nede.

La ungdommen leve er en tverrpolitisk aksjon. Initiativet til denne aksjonen ble tatt av Arbeidsløses forening i Oslo og Akershus (AFO), YLI og Folkeaksjonen mot hasj. Meninga med aksjonen var å mobilisere folk til å komme seg ut på gata og protestere mot statsbudsjett og kommunebudsjettet i Oslo. Det er altså en aksjon for Osloområdet.

Smertefritt

Etterhvert tilslutta det seg ca. 20 ulike ungdomsorganisasjoner, alt fra Cafe Blitz, noen få politiske ungdomsorganisasjoner til Folkeaksjonen mot hasj. Det er altså stor bredde i La Ungdommen Leve.

Ut i fra denne brede sammensetninga skulle man kanskje tro at det ville bli vanskelig å organisere noen slagkraftige demonstrasjoner. Men det slo ikke til. Samarbeidet har gått mer eller mindre smertefritt, uten store konfrontasjoner. Det er viktig, fordi det ikke

bare gjør oss i stand til å slå, men til å slå hardt hardt mot myndighetene.

På store møter for alle organisasjonene som var med, og andre interesserte, ble retningslinjene for hva aksjonene skulle jobbe med lagt. Mellom disse møtene ble det nedsatt et arbeidsutvalg som tok seg av den daglige organiseringa og det praktiske arbeidet. Det skulle ende i to flotte demonstrasjoner mot de to budsjettframleggene.

Ris over bystyret

I den første demonstrasjonen deltok ca. 300 ungdommer. Mange fritidsklubber deltok med egne paroler, som de sto i første rekke med utafor Stortinget. Foran kommunesbudsjettbehandlingsmobiliserte vi bra ved å dele ut løpesedler på fritidsklubber, på gata og skoler. Det resulterte i et stort oppmøte, både inni og utafor bymøtesalen. Det var ca. 500 som deltok. Inne i bystyresalen ble en godt or-

ganisert aksjon iverksatt. Det var smugla inn fem paroler med slagord, hovedparolen var La ungdommen leve — spreng budsjettet! På et bestemt tidspunkt ble alle parolene løfta samtidig og ungdommen kasta konfetti og ris over bystyresalen til taktfast slagordroping.

RV

Så fulgte parolene etter samme vei. Nordengen oppløste møtet og gikk, brorparten av bystyret gikk, mens RV's representanter, Liv Finstad og Erling Folkvord ble igjen og prata med ungdommen. De oppfordra Nordengen om å legge av seg arrogansen og snakke med ungdommen. Da det ikke skjedde plasserte de noen av parolene over ordsstyrerbordet, til vill jubel fra galleriet.

Etter ca. tjue minutter trakk vi oss ut av Rådhuset og slutta oss til de som sto utafor. Kort etter ble demonstrasjonen oppløst.

Ungdomsåret

Sjøl om budsjettbehandlingene er over, vil ikke La Ungdommen Leve oppløses. Vi må fortsette arbeidet på den gode basisen vi har opparbeidet. I et ung-

domsår er det klart at de som organiserer ungdommen ikke kan legge seg ned. Vi må ikke komme Langslet i møte og akseptere hans forslag om et såkalt ungdomsparlament, men dette må ikke skje i det stille. Vi må gå offentlig til verks og avsløre byråkratiseringa av ungdomskampen. Vi må kjempe for at disse bevilgningene istedet går til den ungdommen som trenger dem, ikke til lederne for pampete ungdomsorganisasjoner. Arbeidet skal fortsette, vi planlegger å konsentrere kreftene mot nedskjæringene i fritidsklubbene. Dette vil vi gjerne jobbe sammen med fritidsklubbene om. Politikerne skal ikke få lov til å gjennomføre det verste ungdomsbudsjettet i manns minne. Jeg vil oppfordre alle til å bli med i arbeidet. Det er viktig å kjempe for å beholde de få tilbudene vi har. Støtt opp om arbeidet mot nedskjæring på ungdomsbudsjettet!

Peder Winsnes Bergan

bill. mrk. uten arbeid ?

Arbeidsløses forening i Oslo og Akershus (AFO), har lokaler i Storgata 36 i Oslo sentrum, vegg i vegg med avrusninga (!) Her har vi en kafé med byens billigste priser og et kontor som skal hjelpe arbeidsløse med ulike problemer.

Meningen med foreninga er at den skal ivareta de arbeidsløses interesser. Rent praktisk skal vi hjelpe arbeidsløse med å sikre deres rettigheter overfor offentlige kontorer, som trygdekontor, arbeidskontor og sosialkontor. Reglene som gjelder for stønader o.lign. er ofte så vanskelige at sjøl de enkelte kuratorer ikke har oversikten. Her kan AFO hjelpe folk slik at de får de pengene de har krav på. Det hender desverre også at folk blir bevisst trakassert på offentlige kontorer. Det er ikke tvil om at AFO har spilt en viktig rolle som «mellommann» mellom kurator og klient i mange tilfelle.

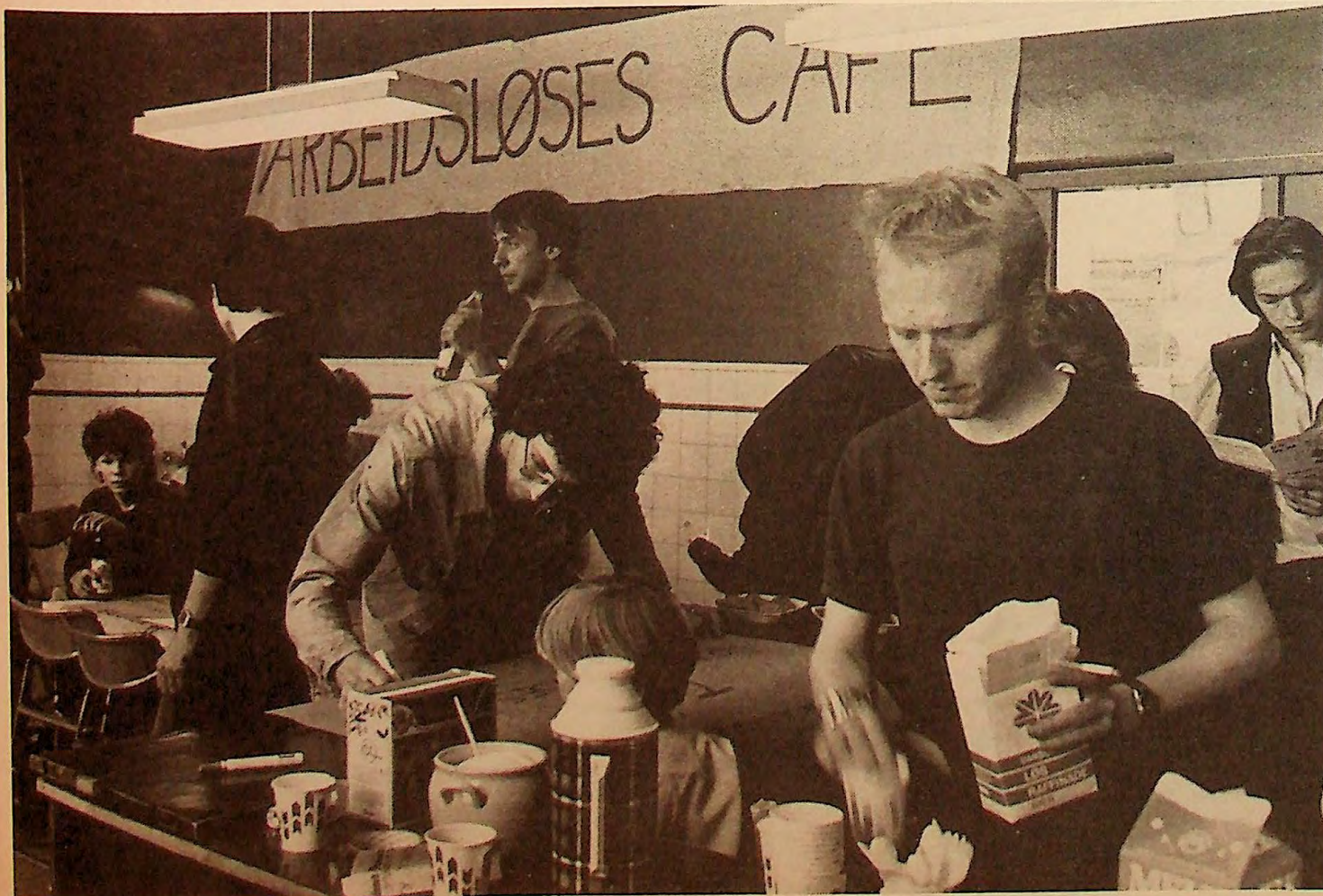
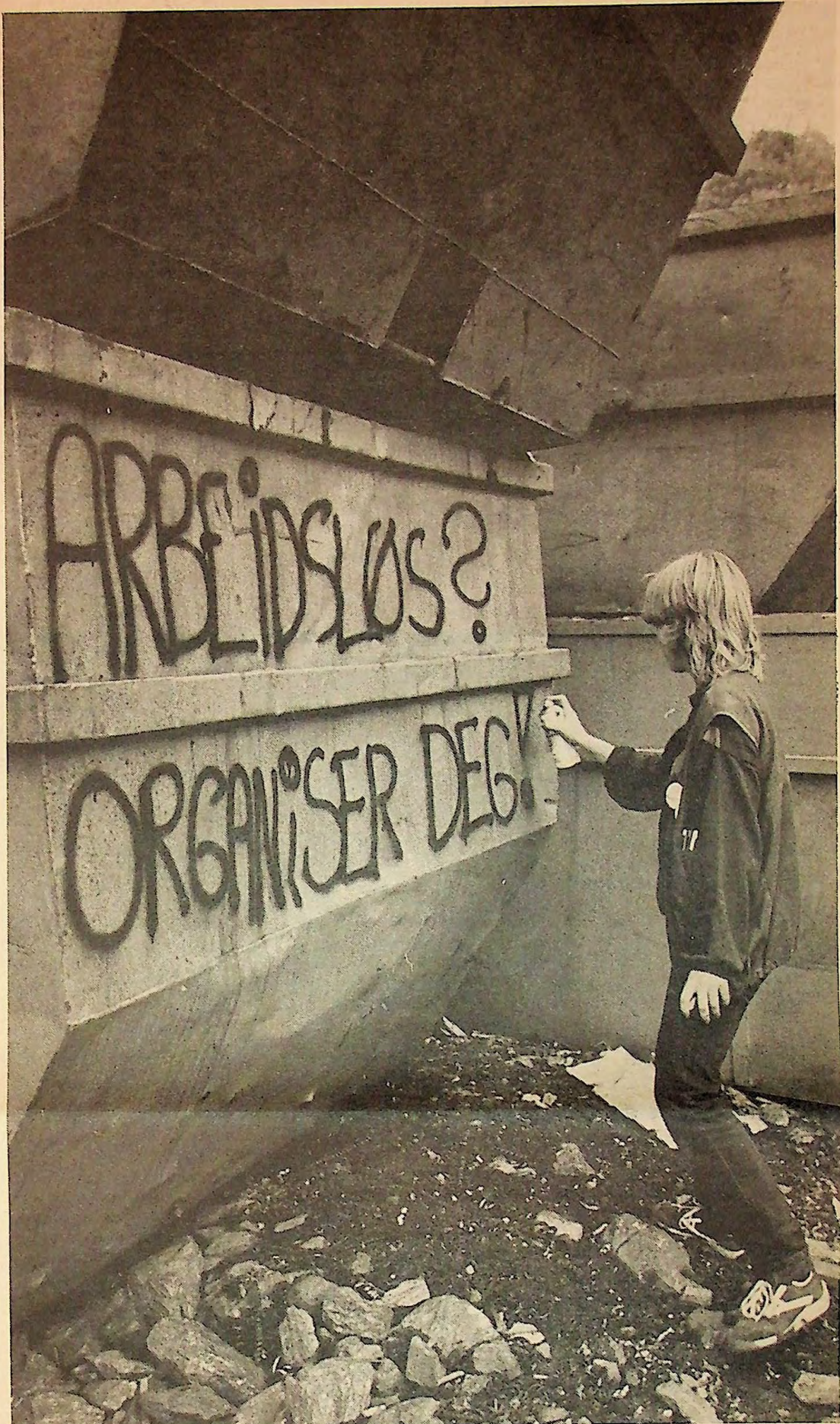
Oppbygning

Strukturen i AFO er omtrent slik: Årsmøtet er det øverste organet, det bestemmer vedtektene (regulverket) og trekker opp linjene for den langsiktige jobbinga. Mellom årsmøtene er det medlemsmøtet som legger opp linjen for den mer kortsiktige jobbinga. Videre har vi et styre, eller samordningsgruppa som det kalles, som står for den daglige driften. Styret består av en informasjonssekretær, en økonomiansvarlig og en husansvarlig. I tillegg til dette består samordningsgruppa av en representant for hver av de ulike gruppe-

ne som finnes i AFO. Det er trygderettsgruppa, jentegruppa og kafégruppa. I tillegg til disse arbeider vi med å dra i gang en faglig gruppe som skal pleie kontakten med fagbevegelsen.

Jentegruppa

Jentegruppa er nettopp starta og er preget av stor aktivitet og entusiasme. Det er mange med og gruppa markerer seg godt i aksjoner og i foreningas daglige liv. De jobber spesielt med å avdekke jentenes forhold i kampen for arbeidsplasser. Det er ingen hemmelighet at jenter ofte blir sparka først når en bedrift skal innskren-

ke arbeidsstokken.

Kaféen i tillegg til disse aktivitetene driver AFO også en kafé, den er et godt tilbud til arbeidsløse uten mange penger mellom hendene. Man kan f.eks. innta en skikkelig middag til bare 15 kroner!

Kaféen har også en sosial funksjon, her kan arbeidsløse komme og prate sammen. Altfor mange blir sittende hjemme for seg sjøl med sine ulike bekymringer og ender opp som innadvendte og deprimerte mennesker med store sosiale problemer.

I foreninga kan folk få brukt seg sjøl til nytte for andre. Det er kafégruppa som tar seg av driften av kaféen og de har en fin funksjon i foreningas liv; uten kafé kunne AFO lett endt opp som en byråkratisk forening, som fjerner seg fra arbeidsløses problemer og ikke blir istand til å ivareta deres interesser på en skikkelig måte.

Bli aktivist!

Problemfritt har det sjølsagt ikke vært, det er ikke lett å holde aktiviteten like høy til enhver tid. Situasjonen for arbeidsløse er slik at mange aktivister faller fra etter noen måneders tid. Andre føler seg tomkjørt og fjerner seg fra foreninga. Mange av problemene er felles for de arbeidsløses forening hadde i 1920 - 30 åra. Man har korte perioder med skyhøy aktivitet, så faller folk fra og ligger «brakk» en stund før aktiviteten tiltar. I dag er det altfor få aktivister i AFO. Likevel er aktiviteten forholdsvis stor, men frykten for at denne skal avta kjenner vi stadig. Derfor er det viktig at folk blir med på jobbinga og ikke bare er medlemmer. Det er sjølsagt også fint om folk som ikke er arbeidsløse deltar i arbeidet. Jeg vil oppfordre alle om å ta kontakt med AFO. Vi trenger dere — og dere trenger oss!

Peder Winsnes Bergen

Arbeidsløses turné

Det var femten slitne med fornøyde arbeidsløse som landa opp på Torgalmenningen i Bergen med Arbeidsløses Buss -84 en torsdag i september. Bak seg hadde de et knallhardt program på øst- og sørlandet før vi via Odda ankom den regnvåte byen her vest. Her hadde den lokale Arbeidsløses Forening lagt opp til et program som gjorde bussdeltakernes behov for hvile til en illusjon.

På forhånd hadde de tre største foreningene i Trondheim, Oslo og Bergen fordelt tre temaer mellom seg, som de spesielt skulle rette søkelyset mot. For Bergens vedkommende var dette bedriftsnedleggelse. Og når byen samtidig er i ferd med å miste kanskje over tusen industriarbeidsplasser ved BMV i Solheimsviken og på BMV-Laksevåg er det ikke annet enn naturlig at møtet torsdag hadde temaet «Bedriftsnedleggelse lønner det seg — for hvem?» Sjøl om møtet nok ikke var så skarpt som de 100 frammøtte hadde ønska fikk både paneldeltakeren fra kommunen — SV-kommunalt Lohne og banksjef Hansen fra Bergen Bank nok å bryne seg på da en annen paneldeltaker — Torstein Dahle fra Næringspolitisk Utvalg i Samorg viste at verken kommunen, stat eller næringsliv var interessert i å gjøre noe med de seks hundre nedleggingstrua arbeidsplassene ved BMV-Viken. Han viste til at staten sammen med kommunen hadde flest eierandeler og at Bergen Bank var hovedbankforbindelsen og spurte hva de nå ville foreta seg? Både Lohne og banksjef Hansen blei svar skyldig. Fredag var det aksjon på Arbeidsformidlinga hvor den lokale verdenspressa hadde stilt mann sterkt opp. Den tillyste pressekonferansen var på forhånd varslet til de ansatte på arbeidskontoret og det var bare lutt velvilje å spore fra det hold. Kristin Mikelsen fra NTL-klubben understreka at både ansatte og brukere av arbeidskontoret hadde interesse av at formidlinga blei formidling og ikke et ventrom for trygd.

USF

Det store clouet i Bergensarrangementet var utvilsomt den store kulturmønstringa på den gamle sardinfabrikken United Sardines Factory — USF på Verftet. Den tolv tusen kvadratmeter store fabrikk er et direkte resultat av den kampen for allaktivitetshus i byens som starta med okkupasjonen i Baneveien 5 for tre år sia. Etter hard kamp og en drøss med brutte løfter fra kommunens side er det nå klart at Aksjon for sjølstyrt senter (ASOS) som er et samordningsorgan av Gategeriljaen mot narkotika,

Rockeklubben, ALF m.fl. får overta tolv hundre kvadratmeter av huset. Resten skal benyttes såvel til etablert som uetablert kultur. Totalt vil dermed all aktivitetshuset være det største i Scandinavia og det eneste i Nord-Europa med den spennende sammensetninga av etablert og uetablert kultur.

New Model Army

Det var i det gamle røkeriet den store rockegallaen gikk av stabelen lørdag ettermiddag. Gruppa New Model Army, som er listetopp i England, åpna det hele. De dro opp låter som best kan karakteriseres som en blanding av UK-SUBS, Clash og U2 og sørget for at det lille dansegulvet foran scenen snart blei utvida til å gjelde store deler av lokalet. På vegga hang det svære tepper bak parolene fra bussen som skulle gjøre akustikken i det uferdige lokalet bedre. Men tekstene som vi ble fortalt skulle være progressive, blei helt borte for Rute-80's utsendte. Men når vi — i likhet med de fleste hadde funnet noe bomull til å stappe i øra, blei New Model Army's hard-rock absolutt hørbar.

Bjørn Afzelius

Annerledes blei det da Bjørn Afzelius entra scenen. Før konserten sa den gamle «helten» fra Hoola Bandoola Band til Rute-80 at det viktigste for ham nå var foreldrekjærligheten. Og det blei en slags familiedyll blant publikum da han aleine med sin gitar dro opp låter som «Du er den finaste jag vet», og havna opp med den han til tilegna de arbeidsløse «— Gi inte uppl!» Og dette var noe Bjørn Afzelius kunne. Fra begynnelse til slutt hadde han salen fullstendig i sine hender. Svaiende — og plutselig tettere enn før — stod publikum nærmest hypnotisert. Innimellom visene snakka Afzelius om nødvendigheten av å drive anti-imperialistisk støttearbeid overfor landa i Latin- og Mellom-Amerika. Afghanistan tok han derimot ikke opp — og sant nok hadde vi ikke venta det heller etter kollega Michael Vihe's flau utlegninger på Club 7 tidligere i år. Etter konserten kom han ikke unna da Rute-80 an-

Av DAG BJØRNDAL og
JAN TOMAS ESPEDAL (foto)

kom bakrommet og fortalte om innsamlinga til våpen: — Joda, i prinsippet er jeg mot all imperialisme. Jeg anerkjenner derfor ikke Sovjets rett til å invadere Afghanistan. Men jeg synes det er viktig å stille spørsmål om hva som skjer når landet er frigjort og så, sier Afzelius og innrømmer at han hadde problemer da hans «favorittland» Vietnam gikk inn i Kampuchea.

— Begge stedene handla det jo om rene jævlige invasjon, sier han. Bjørn Afzelius spilte gratis på konserten mot det han kalte «en tragedie uten slutt» — arbeidsløsheten.

Bandittene

Men arrangementet på Verftet ble naturligvis ikke bare musikk. Bård fra Arbeidsløses Forening i Oslo gikk, i en appell, gjennom bakgrunnen for turneen. Han understreka at det trengs organisering for å reise sjøtilliten blandt de arbeidsløse. — Ofte kan vi få følelsen av å være paria eller samfunnsøppel. Men hvem er det som er banditter om det ikke er dem som gir oss denne følelsen? spurte han og understreka at de arbeidsløse blir sårbare og lette å knuse av å være aleine.

— Derfor er det nødvendig, og faktisk deilig å være mange, sa han og oppfordra de arbeidsløse som måtte være tilstede til å organisere seg med det samme.

Etterpå uttrykte nestformannen på BMV-Viken Kjell Høibråthen sin støtte til Arbeidsløshetsbevegelsen og påpekte behovet for å reise kampen for arbeidsplassene. Om det nå var på det nedleggingstrua BMV-Viken eller andre steder i landet.

Alt i alt blei konserten og de øvrige arrangementene i Bergen en kraftig markering av kampviljen blandt unge som eldre arbeidsløse. Som en representant for ALF sa det: Dette er bare starten til en bevegelse som seinere må få masseomfang enten vi vil eller ikke!

Bakgrunn

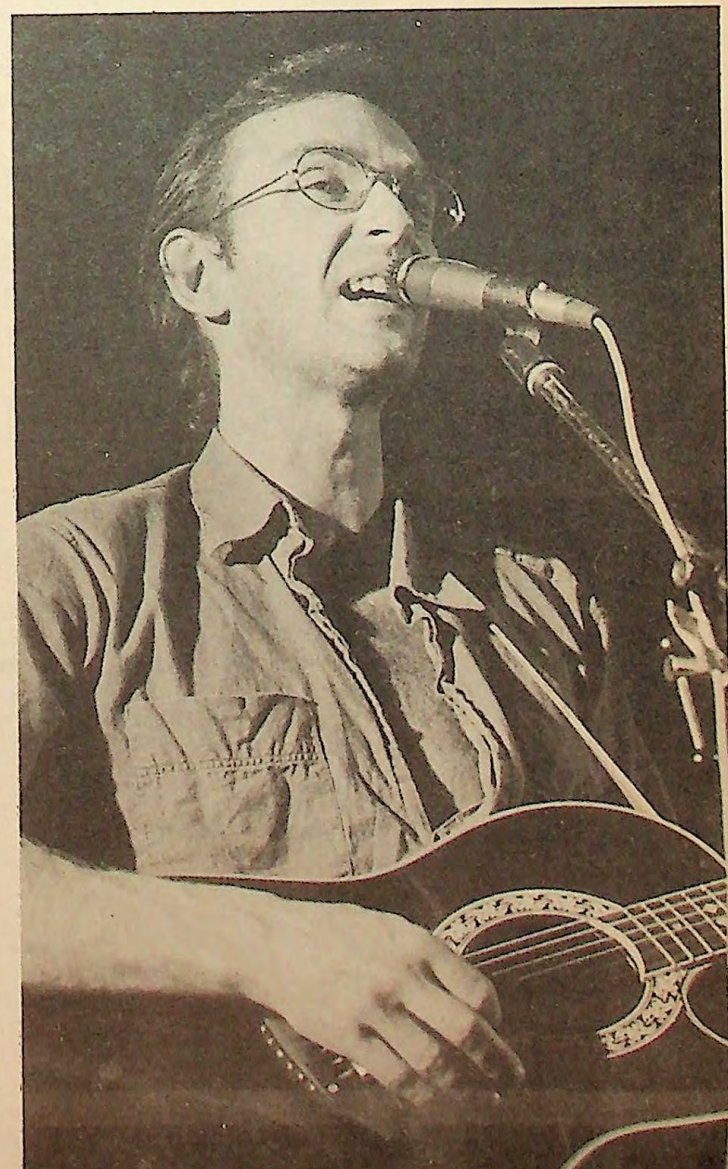
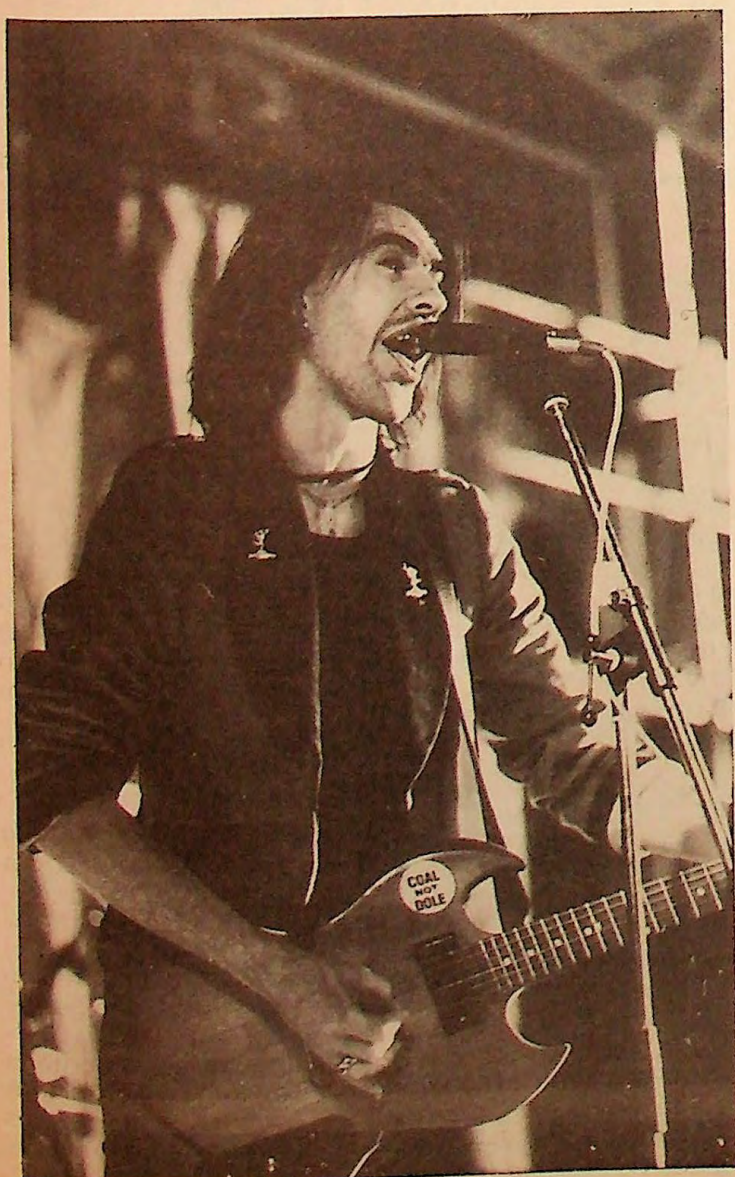
Det var på et møte i juli sju av landets Arbeidsløses Foreninger vedtok å arrangere turneen Arbeidsløses Buss -84.

Når dette leses er bussen for lengst kommet i mål i Sulitjelma, og en rekke steder fra Oslo og Fredrikstad i øst, Kristiansand i sør og Bergen i vest besøkt. Formålet med turen er kort sagt å synliggjøre arbeidsløsheten og å reise kampen blant de arbeidsløse sjøl. Et annet moment er at bussen gjennom bedriftsbesøk og møter med den lokale fagbevegelsen skulle bidra til å reise kampen for arbeidsplasser lokalt. I parolegrunnlaget understrekes nødvendigheten av en styrka kampanhet mellom arbeids-

løse og folk i jobb. Et eksempel: «Innfør 6-timersdagen — Full lønnskompensasjon — Flere jobber!» Vi sakser fra begrunnelsen: — Kortere daglig arbeidstid for alle med full kompensasjon, er et krav som forener yrkesaktive og arbeidsløse, uansett kjønn, alder eller nasjonalitet. I parolegrunnlaget slås det fast at fremmedarbeidere og norske arbeidere har felles interesser og må føre felles kamp for Arbeidsplassene. Arbeidsløses Buss -84 krever naturlig nok økt trygd, reiser videre kamp mot nedskjæringer og definerer dette som en del av kampen mot arbeidsløsheten. Parolene sier nei til nødsarbeid — altså ekstraordinære sysselsettingstiltak, fordi dette undergraver de faglige

rettighetene, erstatter faste stillinger og undergraver arbeidsmiljøloven. Derimot sier bussen sjølsagt ja til fast arbeid og viser til Tyssedal og Sulis for hvordan kampen mot arbeidsløshet skal føres.

Vårt håp! Arbeidsløses Buss -84 setter likhetstegn mellom den kampen fagbevegelsen fører for arbeid og sier en styrking av denne er «vårt håp». Dermed ønsker de arbeidsløse et nærmere samarbeid med lokale samorganisasjoner, foreninger og klubber. De håper ellers at bussturen fungerer som en appell til fagbevegelsen om å ta opp og prioritere kravene arbeidsløse slåss for. Denne kampen fortjener vår støtte!
Dag Bjørndal

UNG PÅ VESTBREDDEN

De kommer om natta!

Vestbredden, (Rute 80): Razzia på hybelhuset. Soldatene ramler inn midt på natta. Studentene stilles halvnakne på oppstilling mens soldatene roter gjennom sakene deres, leser private brev osv. For the Security of the State of Israel. Noen studenter blir tatt med til avhør. Uten klær blir de jaga gjennom gatene. Springende. Mens de på ordre må rope navn på grønnsaker. Gulrot. Løp. Kålrabi. Forterre . . .

Det er en palestinsk student som forteller. Han var ikke den eneste som kunne fortelle akkurat denne historia. Denne jævlige formen for trakassering er bare en av metodene israelerne bruker for å undertrykke de palestinske studentene i okkuperte områder.

De har mange andre: -Blokade som hindrer studentene i å komme inn på universitetsområdet, stenging av universitetene, f.eks. etter demonstrasjoner eller ved bruk av forbudte bøker. (De fleste arabiske bøker er forbudte, samt bøker som handler om palestinsk kultur og historie, og alle samfunnskritiske utenlandske bøker) - ekstra avgift på undervisningsutstyret, fengsling av studenter.

A hindre studentorganisering er en høyt prioritert oppgave for militærapparatet til staten Israel. Både studenter og studentledere blir fengsla for lang tid uten lov og dom etter demonstrasjoner eller anklage om oppvigleri. Den forrige studen-

trådspresidenten på Bir Zeit-universitetet sitter nå fengsla. Anklage: han har snakka politikk og forberedt kulturfestival. Tidligere i lederperioden hadde han by-arrest to ganger, begge gangene på et halvt år. 15 andre BZU-studenter soner dommer på fra 1½ til 3 år. Alle ble arrestert i begynnelsen av mai '83, etter en demonstrasjon mot at universitetet skulle komme inn under israelsk styre.

Den 26. juli 1983 angrep to bevapna settlere Hebron-universitetet. Tre studenter ble drept, og 38 sår. Morderne ble aldri funnet.

Skolerte og høyt utdanna palestinere er farlige for staten Israel. Derfor tar sionistene alle metoder i bruk for å hindre studentene i å fullføre utdanninga si. De palestinske universitetene har en snever fagkrets. De vanligste fagene er engelsk, arabisk, islamsk historie og lavere ingeniørutdanninger. Palestinerne får bl.a. ikke studere medisin.

Men trakasseringa hindrer ikke at 80% av de palestinske ungdommene på

Vestbredden og i Gaza tar ei universitetsutdanning. Og at palestinere er det høyest utdanna folket i verden.

Og de palestinske studentene vet hvor viktig utdanninga er. Kunnskapen kan ihvertfall ingen ta fra dem. I perioder med blokade eller stenging av universitetet organiserer de undervisninga på andre måter. De har forelesninger privat, og leser sammen. Når det er blokade på eksamensdagen kan de lite

gjøre. Utdanninga blir forlenga med minst et seminar.

— Gi opp? Vi spurte studentene på Hebron-universitetet om de ikke var redde etter drapene i fjor. Svaret? — Vi blir her til siste student.

Av Torill Storvestre

— Jeg vil ha 8 unger!

Vestbredden (Rute 80): — Jeg vil ha mange unger, minst 8, smiler Sarah. Og mener det. Hun blir alvorlig. Det er ikke noen lett avgjørelse å ta for en 19-åring.

Politisk framskreden. Hun studerer engelsk og islamsk historie og vet at hun ikke får noen jobb etterpå. Det får ingen palestinske intellektuelle.

Sarah er ei moderne jente. Ikke på den måten at hun kler seg «dristig» med korte skjørt og bluse uten armer. Hun er konservativt kledd, i tråd med islamsk tradisjon.

Ikke fordi hun føler seg tvunget til det, men fordi hun vil vise at hun aksepterer det islamske samfunnet hun lever i. Hun mener at den «dristige» klesdrakten skaper unødige motsetninger i det palestinske samfunnet som må være enhetlig og ikke preget av indre motsetninger.

Men hun gjør opprør mot

det strengt islamske på en annen måte. Hun tar ordet når hun mener at hun har noe fornuftig å si, og det har hun ofte. Hun er bevisst at hun som kvinne har rett til å bestemme over sitt eget liv.

Barn til Palestina

— Og hun er betenkt. Hun vet at hun, tross alt, kan vel-

ge å være fri. Hun kan la være å gifte seg. Hun kan dra til utlandet og fullføre utdannelsen og få seg jobb. Men hun vet også at jo flere som forlater Palestina, jo færre blir det igjen som kan holde levende den palestinske kulturen, som kan føre frigjøringskampen innenfra. Og hun vet at Palestina trenger mange, mange nye borgere for å seire. Det vet israelerne også. I fjor forgifta de 300 jenter, sånn at de ikke kan føde levedyktige unger.

Sarah ser på meg. Vet hva jeg står for. En representant for den friheta hun sjøl ønsker seg. Men hun vet også at noen må føde Palestinas

barn. Noen må føre kampen og oppdra en ny generasjon kjempere. Og hun har valgt. — 8 unger, minst...

40% jenter

40% av studentene på de 5 palestinske universitetene på Vestbredden og i Gaza er jenter. Tallet har økt enormt de siste årene. Men det finnes fortsatt en del jenter i avsidesliggende landsbyer som blir nekta skolegang på grunn av religionen. Skal de studere må de bort fra landsbyen og altså utenfor familiens kontroll.

Friheten er blitt større for jenter i hele samfunnet. Studentene har nok større frihet enn andre jenter, de er uavhengige og uten familieforpliktelser. De fleste går kledd som de sjøl vil innfor universitetsområdet, men så snart de kommer utenfor området, kler de seg slik samfunnet krever. Dette er ikke et uttrykk for frykt, men et uttrykk for at de vil verne om det typiske palestinske. Dongeribukser og t-skjorter er en del av den amerikanske kultur-imperialismen...

Sjøl om jentene er friere nå enn tidligere, er det strenge leveregler. Seksuell omgang før ekteskapet er utelukket (det gjelder gutta også), jentene skal helst bade med bukser på, og fortsatt er det bare guttene som får gifte seg med en fra en annen religion. De unge studentene, både jenter og gutter, er mot disse reglene, og de opponerer forsiktig. Men de vet det tar tid, og som Sarah sier: — den nasjonale kampen er viktigst. Kvinnekampen må underordnes denne kampen.

Samfunnet ser med respekt på kvinnene sine. Det landet de kjemper for heter Mor Palestina.

Et liv i angst

Oversikt over overgrep 1982-84 (henta fra Al Fajr januar-84)

1982:

4. januar: Bir Zeit University (BZU) åpna etter 2 mnd. stenging.
16. februar: BZU stengt for to måneder.
4. april: Betlehem-universitetet angrepet av bevæpna menn.
17. april: BZU åpna etter to mnd. stenging.
11. mai: Studentene ved BZU og Betlehem-univ. får soldatrazzia på hybelhusene.
Hele mai og juni: Stadige blokader på Najah-univ. i Nablus.
26. juni: Betlehemuniv. stenges.
28. juni: Undervisn. ved Najah-universitetet gjenopptas etter blokade i tre uker.
8. juli: BZU stenges for 3 mnd. etter demonstrasjon.
26. oktober: Studentlederen ved Najah-universitetet blir utvist.
29. oktober: BZU-graduation

(uteksaminering) 3 mnd. for sent. Universitetet har vært stengt til sammen 10 mnd. undervisningsåret -81/82

1983

8. januar: Veisperringer Najah-universitetet.
10. januar: Student. ådet ved Najah arrestert.
12. januar: Blokad. Hebron-universitetet.
13. januar: Razzia ved Betlehem-universitetet. Plakater, bøker og arkiver konfiskert. 40 studenter arrestert.
8.—9. mars: Demonstrasjoner i forb. med Caters besøk. 3 universiteter og 13 skoler stengt.
10. mars: Hebron-universitetet stengt på ubestemt tid etter demonstrasjoner.
11. mai: Hebron gjenåpna.
4. juni: Najah-universitetet stengt til 1. september etter demonstrasjoner.
19. juni: Mer enn 150 studenter forhindra fra å ta eksamen på grunn av masse arrestasjoner.

26. juli: 3 drept og 38 såra under angrep på Hebronuniv.
27.—28. juli: demonstrasjoner i protest mot drapene. 4 BZU-studenter skutt av politiet.
2.—7. august: 9 BZU-studenter får 18 mnd. og en får 2 års fengsel for steinkasting under demonstrasjon mot Hebron-drapene.
21. august: Razzia mot kulturfestival på det islamske universitetet i Gaza.
21. oktober: Midnattsrazzia ved universitetet i Betlehem.
23. oktober: 5 studenter ved universitetet i Gaza får 5—24 mnd. fengsel for å ha laga nasjonal liste ved studentvalget.
27. oktober: 19 stud. v/Betlehem-universitetet arrestert. Deriblant hele student-rådet.
2. oktober: Betlehem-universitetet stengt for 2 mnd. for å hindre arrangering av kulturfestival.
18. november: Ofisiellgjøring av ny militær forordning som utelater studenter som har vært arrestert av

politiske årsaker. Najah-universitetet mista 16 av 31 undervisningsdager i høstsemesteret på grunn av blokade.

1984

21. februar: Stenging av Najah-universitetet for tre uker etter sammenstøt mellom studentgrupper.
2. februar: BZU hovedcampus stengt for 3 mnd.
19. februar: Najah-universitetet stengt for ubestemt tid.
2. april: Hele BZU stengt for en måned etter demonstrasjon.
30. juli: Najah-universitetet stengt for 3 mnd. etter storrazzia på kulturfestival.
6. oktober: BZU stengt.
12. oktober: Perez kommer tilbake fra USA. Annonserer at Najah-universitetet skal gjenåpnes, og at tallet på forbudte bøker skal senkes til 300 (etter press fra USA).

Radio Rebel

Rebel radioen lages og drives av folk i og rundt Rød Ungdom. Hver fredag fra klokka 20 til 22 på FM-båndet MHz 101. De første sendingene er i boks, og det lover bra.

Nitten null null. Den store roen og konsentrasjonen hviler over Rebel-redaksjonen.

En lek?

En blir rolig og systematisk gjennom platearkivet, to sitter i dyp taushet over kjøreplanen, en tredje sjekker kassetter, knotter, lys, lyd — alt som for en uinvidd fortøner seg som et helvete, men som betjenes med skråsikkerhet. Jeg tar noen bilder og lurar på om det er en lek å drive nærradio.

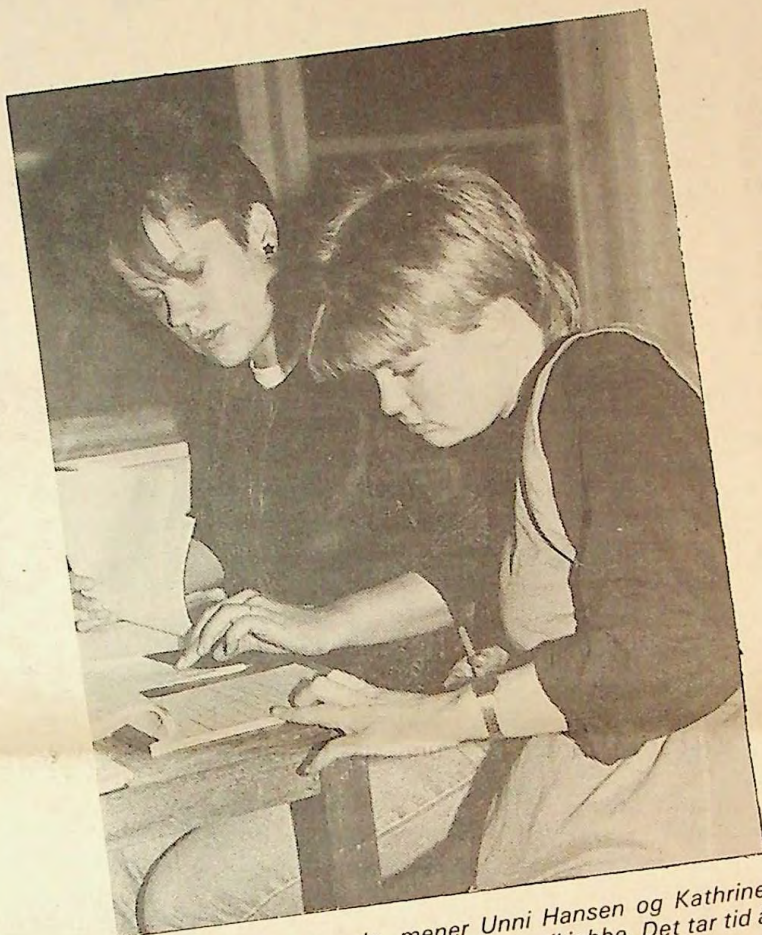
Nervene kommer...

Så er stemninga forandra. Roen er borte. Konsentrasjonen og beherskelsen er borte. Tilbake er en klam nervøsitet. Desperate blikk virrer over en halvferdig kjøreplan. Tretti minutter igjen — tretti små minutter til Bowie's . . . rebel, rebel . . . flerrer fredagskvelden og en hærs-kare av Osloborgere sitter lutter øre. Kaldsvette hender griper halvskrevne manusark — skrikende, hviskende stemmer, «Hvor er den plata som kommer etter at jeg har sagt *det* før du sier *det* like etter intervjuet med *han* som du avslutter med å si det hun skrev på den lille lappen...».

Evnen til å tenke klart svekkes i takt med tida som flyr.

Klokka er åtte. OFK avslutter en uspiselig sending, pipesignalet, dingelen — Rebel redaksjonens smektende radiostemmer er på lufta. Ferske flinke folk som synes det er gøy å drive nærradio.

Camilla Gudde

— Spennende og utfordrende, mener Unni Hansen og Kathrine Haakonsen. — Men vi trenger flere folk som vil jobbe. Det tar tid å lage en bra radio. FOTO: Camilla Gudde.

— Politikk angår ungdom. Radio er en ny og levende måte å jobbe politisk på, sier Marit Danielsen. FOTO: Camilla Gudde.

— Vi vil lage en frekk, provoserende og alternativ radio, sier Marit Strand. FOTO: Camilla Gudde.

Frekk & underholdende

— Vi vil lage en alternativ og anderledes radio, sier redaksjonen i Rebel. — En radio med politisk innhold presentert på en måte som provoserer og vekker.

Vi vil jobbe for en radio som viser Oslo-ungdom at politikk og kultur er noe som angår dem. Ta for oss hverdagen her i byen — samtidig sette det inn i en større sammenheng. Peke på sosialismen som alternativ og trekke inn internasjonale spørsmål. Afghanistan og Palestina ble presentert gjennom

to som nettopp hadde vært der — og liknende programmer vil få en bred plass framover.

Underholdende

Vi vil oppsøke folk der de er — på ungdomsklubber, motorsykelverksteder og på gata og ta opp det de er opptatt av. Porno, jenter og

forbilder og arbeidsløshet er eksempler på programmer vi har laga.

Vi må være underholdende og interessante — musikk og kultur er viktig for å nå ut til folk, men også her går det an å være alternativ. For å nå ut til de vi vil må vi delta i konkurransen med de andre nærradioene. Gå inn på noen av premissene samtidig som vi stiller store krav til oss sjøl.

Å lage en frisk og anderledes radio krever tid og nytenking, men Rebel-redaksjonen har ideer og vilje til å gjennomføre det. C.G

ALICE WALKER

Alice Walkers «Fargen bortenfor» (The Color Purple) kom ut på norsk på forsommeren i fjor. Med denne romanen vant Walker Pulitzer prisen og ble anerkjent som en av USA's største forfattere i dag. Walker skriver om å være svart, og kvinne.

Den dårligste kombinasjonen for et menneske som vil gjøre det til noe (ikke bare «over there» men også etterhvert her). «Fargen bortenfor» henter handlinga si fra sør-statene, jeg-personen er en svart jente og boka forløper gjennom brev hun skriver til Gud og brevvekslinga mellom henne og søstra hennes som er misjonær i Afrika.

Det som gjør boka til noe av det mest spennende som kom ut på norsk i fjor, er hvordan Walker skildrer undertrykkinga innenfra. Et fargerikt persongalleri ruller opp en viktig del av de svartes historiske erfaringer fra nær fortid, hovedpersonen er en inkarnasjon av det umyndiggjorte menneske, men skildra tvers igjennom ekte. Språklig er boka et lite mesterverk. Alice Walker har skrevet en rekke bøker bl.a. romanen «Meridian» (ikke oversatt) som handler om ei jente under borgerretsbevegelsen. Den anbefales også sterkt.

PAT BARKER

Pat Barkers roman «Neste gang» (Blow Your House Down), handler om en håndfull prostituerte kvinner i en engelsk småby. Det er både en krim-roman og skjønnlitteratur av høy kvalitet. Vi kommer tett innpå jentene og boka er holdt i en treffsikker og muntlig tone. Samtidig er dette en bok om det moderne krisen. Hva er det som driver kvinnene til å prostituere seg? Hva får dem til å fortsette til tross for at det går en morder løs? Gjennom en uvanlig innsiktsfullhet skildrer Pat Barker dette og gir svar som får oss til å se en ukjent side av England, og av en virkelighet som ligger like utafor vår egen stuedør. Med pr. i dag to romaner har Pat Barker utpekt seg som en av Englands mest spennende og originale forfattere. Pat Barker kommer sjøl fra den fattigste delen av arbeiderklassen og er bosatt i en liten og kriseramme Nord-Engelsk by.

Foto: Therese Bjørneboe

COMIX:

TILLINTETGJØREREN

Tegneserieavdelinga på Tronsmo bokhandel har med tida opparbeidet seg både publikum og prestisje. Det har fått avdelingas leder Jón Sveinbjørn Jónsson til å våge seg ett skritt videre og danne et eget tegneserieforglag.

Tegneserier er mye mer enn Donald og Fantomet. «Tillintetgjøreren» av Jaques Tardi og Benjamin Legrand er Tronsmo Comix andre utgivelse, i Asbjørn Øverås oversettelse.

«Tillintetgjøreren» åpner i Brooklyn, New York. Her møter vi Walter, som jobber i et firma som reiser rundt og sprøyter insektsdrepende væske mot kakerlakker. Walter har innvandrerbakgrunn, dvs. han ble kjøpt av en amerikansk soldat under slutten av forrige verdenskrig. Plutselig begynner ting å skje i Walters anonyme tilværelse. Ved en tilfeldighet får han kjennskap til ting han absolutt ikke burde vite om hvis han har planer om å leve lenge.

Mafia

Det dreier seg om mafia-virkosomhet på høyeste plan. Morderne setter alt inn på å slå kloa i Walter. På jobben betror Walter seg til en puertoricaner, som mener seg «street wise» nok til å ta saka i egne hender. Videre følger den hektiske jakten på mafiaen.

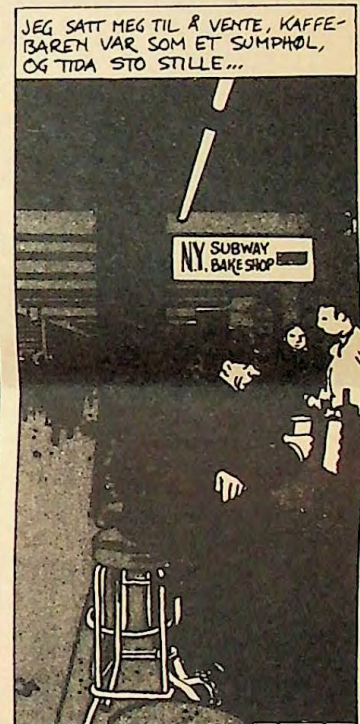
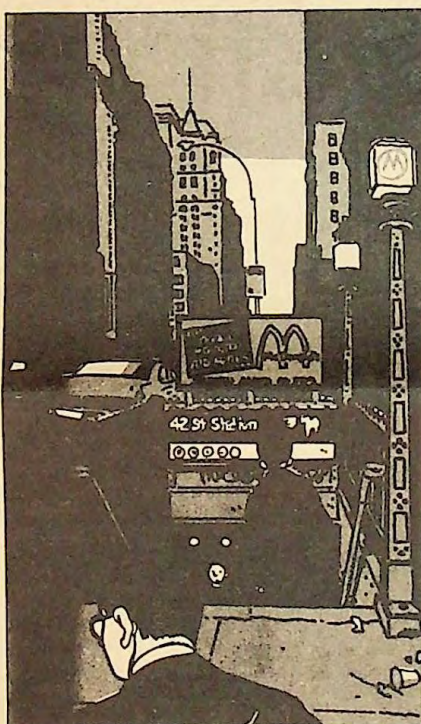

sted filosoferer: «Jeg har overlevd i dette strøket i mange år nå. Det er mitt land... Jeg er sjefen her, i barrio'en min... Som de sier «Du kan dra ungene ut av ghettoen, men ikke ghettoen ut av unga!».

Som i enhver jungel fins det gamle ordtak og uskreve

Manaras

Tronsmo Comix har også utgitt «HP og Giuseppe Bergman» av italieneren Milo Manaras. Manaras vokste opp i 60-åras Milano, der han levde av å tegne pornografiske serier. Seinere gikk han over til mer seriøst stoff, «HP og

New York

Tegneserien fører oss lukt inn i hjertet av New York, tegningene er holdt i grå-valører og rødt, det framhever blodet som etterhvert flyter i temmelig strie strømmer.

Det detaljrike gatebildet er ivaretatt i Tardis tegninger, vi møter det lurvete, fattigslige og gamle New York som er en like påfallende side ved storbyen som de hypermoderne speilglass skyskraperne. Gatekjøkken og kondemerte bygninger er den estetikk folk flest vokser opp med i N.Y. Sjøl satt jeg stor pris på serien nettopp av den grunn, som det påpekes i vaskeseddelen er det nesten som en film-noir i tegninger.

En urban jungel

Innholdsmessig er det en avslørende skildring, det skorter ikke på insinuasjoner om konkrete resultat av CIA virksomhet, bl.a. angående mordet på John Lennon. Like viktig er skildringen av mismotet, og desillusjoneringa av mennesker som vokser opp i en urban jungel. Puertoricaneerne er mer «ekte» new-yorkere enn vår helt, de har tatt konsekvensen. Som Luis et

lover og bak dem igjen myter. Dette får Tardi og Legrand fram på en måte som får oss til å vente oss mye av tegneseriene framover.

Giuseppe Bergman» er hans første «tegneserieroman». Handlingen spenner over geriljakrig i Latin-Amerika, svartekunst, angst, erotikk, et selvmord og en påfølgende oppstandelse fra de døde! Th.B.

Flere numre? Abonner!

- ☐ Jeg vil bli medlem i Rød Ungdom.
☐ Send meg fler opplysninger om Rød Ungdom.
☒ **Rute 80** ett års abonnement 35,-
☐ Støtteabonnement 60,-

Navn:

Adresse:

Postnr: Poststed:

Skole: Alder:

Klipp ut og send inn til Rød Ungdom, Postboks 610, Sentrum, Oslo 1.

Gjest i Ruta

— Rock maskulin

— Gutter og jenter har en vidt forskjellig måte å forholde seg til musikk på. Mens jentene bruker den som bakgrunnstapet, synger med på tekstene og lar kjærestene sine «mene» noe om den, er det et maktmiddel å ha peiling i gutteflokken. Karin Westerheim lener seg framover og ser for første gang i løpet av samtalen oppriktig engasjert ut.

— Jeg har stått i platebutikk, det var da jeg begynte å legge merke til dette. Jentene sto som regel og venta i døra mens kjæresten grov seg ned i platebunkene. De fleste kundene var gutter og det var så å si bare gutta som ble stående i lengre tid i butikken. Jentene kom for å spørre om en spesiell plate de hadde hørt, hadde vi den ikke, gikk de med en gang. Venner av meg som jobber i spesialforretninger med et bedre utvalg forteller likedan at nesten alle kundene er gutter.

Handler ikke om musikk

— Seinere, mens jeg holdt på med mellomfag i sosiologi, fortsetter Karin. — Gjorde jeg faktisk en liten undersøkelse på det samme.

— Og du fikk mistanken bekräftet?

— Til punkt og prikke. Gutta hadde et langt større ordforråd. Mitt inntrykk er at jenter ofte bruker musikk som en del av en større mosaikk som går ut på å bli sammen med noen.

— For gutta er musikken et maktmiddel. Det skaper en slags rangordning i mange gjenger. Det verste er at dette egentlig heller ikke først og fremst dreier seg om musikk.

— Hva tror du det kommer av?

— Det er vanskelig å si. Men det har med sosialisering å gjøre. Jenter er oppdratt til følelser, gutter til kunnskap. Det har også med identifikasjon å gjøre, det har jo nesten ikke vært noen ledende kvinner i rocken, gutta har vært kulturbærere. Jenter har simpelthen ofte hatt nok med å være jenter, inntil pønnen kom var sjelden jentene bærere av en ungdomskultur. Men heller ikke pønnen ble dominert av jentene.

Jenterock

— Har gutter blitt provosert hvis du har hatt bedre greie på musikk enn dem?

— Nei egentlig ikke. Men jeg husker fra gamle dager når vi fikk venner på besøk at gutta pleide å henvende seg til kjæresten min i stedet for meg når de sjekka hva vi hadde i platebunken.

Jeg ble rasende!!

— Rockepressa er jo også mannsdominert. Skriver gutter og jenter forskjellig?

— Siden det er så få kvinnelige musikk anmeldere er det vanskelig å uttale seg bom-

FOTO: THERESE BJØRNEBOE

er
nt!

— Jeg tror ikke jenter har noe eget å bidra med i rocken, de må først lære seg «språket», sier Karin Westerheim, programleder av flere rockeprogram i NRK. FOTO: THERESE BJØRNEBOE

og Grace Jones er eksempler på jenter med sterke personligheter. Det tyske bandet «Malaria» var også bra, men det har forsvunnet. Her hjemme er jo både Anne Grethe Preuss og Garden of Delight spennende.

— Hva synes du om Dollie Deluxe?

— Temmelig intetsigende. De er sikkert musikalske vidunderbarn, men de sier ikke meg noe.

Rock er maskulint

— Det mest gledelige i dag er at du finner jenter litt her og der, som vanlige bandmedlemmer. Det er en viktigere utvikling enn de reine jentebanda. Utgangspunktet må være at man har noe å bidra med som person, ikke som kjønn.

— Rock er et maskulint uttrykk, fortsetter Westerheim. — Fordi det er menn som har stått for innholdet. Rock er på mange måter et strengt definert språk.

— I boka «Kvinder & Rock» sier den franske Marjorie Alessandrini at få rockejenter synger «kvinnelig». Man må synges forvridd som en Patti Smith eller Lydia Lunch, Joni Mitchell er et unntak. Er du uenig i at mange fornekte det kvinnelige?

— For meg virker dette nok så fjernt. De jentene du nevnte synger personlig, noen har en «hverdags-

stemme». Jeg tror heller at det å synges vibrato, i Joan Bæz — Joni Mitchell tradisjonen er en tvangstrøye jentestemmen har hatt i generasjoner.

Halv-sju

Karin Westerheim debuterte i høst som ny programleder i halv-sju. Før det hadde hun en kort karriere i radio bak seg, som programleder for Studio 83 og -84. Nå er hun på lufta (nesten) hver onsdag, sammen med Harald Are Lund i Radioscopet.

— Hvordan føles det å ha blitt «musikk-ekspert» så raskt, Karin?

— Ekspert? Hun smiler, det har jeg virkelig aldri sett meg sjøl som. Det høres kanskje ut som falsk beskjenhet. Men jeg mener det virkelig. Jeg har vært rock-interessert bestandig. Har såvidt litt musikalsk erfaring sjøl. Spilte først fløyte i korps, siden sax. Spilte i en periode i Kreegha (Gammelt jungelbrøl), sammen med bl.a. Kjersti Martinsson fra Amtmannens døtre. Ellers har jeg skrevet i Puls og i gamle dager skrev jeg filmmeldelser i Klassekampen!

— Du har også jobba med streit journalistikk?

— Ja. Jeg jobba på distriktskontoret i Tromsø ei tid. Det var enormt lærerikt. Næringene er så mye mer utsatt der oppe. Statsbudsjettet får et mer direk-

te utslag. Det var dessuten nyttig å se hvor uensartet landet er.

NKS var dogmatisk

Som så mange som gikk på Blindern på 70-tallet tråkka Karin sine politiske barne-sko i NKS (Norges kommunistiske studentorganisasjon) som er søsterorganisasjon til Rød Ungdom.

M-L bevegelsen avfeide rocken som kulturimperialisme. Man skulle tilbake til bånnsull og Ridderslag.

— Jeg ble tatt i nakken for borgelige avvik, sier Karin. — Da jeg så at kaderne plutselig dukka opp på Tom Robinson konsert seinere, syntes jeg det var utrolig opportunistisk. Jeg fatta lite av rock-diskusjonene som rullet i Klassekampen. «Folket seirer ikke til fiendens musikk», het det. Men for meg og min generasjon var det ikke fiendens musikk, vi var jo vokst opp med det. Det vil være helt anderledes hvis du presser musikken på et folk som er kulturelt isolert.

— Jeg er ikke organisert medlem lengre, er politisk desillusjonert, men som så mange andre en «sympet». Jeg reagerte mot den demokratiske sentralismen, samtidig hadde jeg ikke tillit til kaderne.

— Jeg tror forøvrig at dogmatismen lett gjør seg sterkest gjeldende på universitetet. Folk som kom inn i

NKS avskrev seg sin egen fortid, fordi de ikke hadde arbeiderbakgrunn. Dette er et godt utgangspunkt for dogmatisme, det gjør folk mer katolske enn paven.

Studio 83

— Hadde du en målsetting med Studio 83?

— Målsetningen var å gjen-skepe et bilde av hva som rørte seg i rocken. Jeg ville presentere livskraftig rock, ikke pause-musikk.

— Hva går du etter?

— I siste instans er det en følelsessak. Og jeg blir ofte lurt! ler Karin. — Jeg ser etter musikk som kan stå for seg sjøl, som jeg innbiller meg er ekte. Til sjuende og sist er det avgjørende om id' en bak er god eller dårlig. Jeg synes ofte folk med masse utdannelse bak seg lager kjedelig musikk, de følger opptrakkete spor og tør ikke ta sjanser.

Rock handler i stor grad om å gjøre noe uventet. Men det fins dem som lager tradisjonell rock som redder seg på følelser.

— Mange vil sikkert karakterisere meg som en musikalsk snobb, men det må jeg gi blaffen i. Bare det å lage rock i NRK er jo musikalsk pioner virksomhet, som jeg har måttet sloss for!

Jeg benytter gjerne en anledning til å si noe politisk, spilte f.eks. Special Aka's «Nelson Mandela» ofte.

Rock og image

— Hva synes du om musikk-videoene?

— Jeg har et lønnlig håp om at folk vil gjøre noe annet når de er video-mette. Det fins sjølsagt mye bra video. Men jeg misliker video som vil definere de indre bildene du danner deg av musikk. Egne bilder gir alltid bedre utbytte. Men mye av rocken ligger på et så kjedelig nivå at det ikke spiller noen rolle.

— Bekymrer denne utviklingen deg?

— Jeg ser på Sky-Channel videoene som ukebladstoff. Det er det det er blitt til. Men det vil ikke forhindre spennende ting fra å skje på andre fronter.

Karin laget et program for TV om musikk om image, som tok for seg hvordan mange rock-grupper skapes Til og med på et band som U2 er utseendet planlagt ned til minste detalj.

— Hva mener du om denne typen markedsføring?

— Man må vel bare akseptere at konkurransen gjør det slik. Man må sette alle kluter til for å komme inn på singel-lista hvis et band skal ha sjanser i en så usikker bransje. Samtidig er det sprøtt å se hvor oppblåst ungdomskulturen blir. Bransjen bruker opp alle nye signaler. Men det er også flukt over det — for hver ting som stjeles bobler det opp nye.

Therese Bjørneboe

